

Annika Bäcklund

**NÄKÖKULMIA
KAKSIKIELISEN
VARHAISKASVATUKSEN
TOTEUTTAMISEEN**

Opinnäytetyö

Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto

Sosionomikoulutus

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Tutkintonimike	Sosionomi (AMK)
Tekijä/Tekijät	Annika Bäcklund
Työn nimi	Näkökulmia kaksikielisen varhaiskasvatuksen toteuttamiseen
Toimeksiantaja	Loviisan kaupunki, varhaiskasvatus
Vuosi	2023
Sivut	43 sivua, liitteitä 21 sivua
Työn ohjaaja(t)	Tia-Marika Sohlman, Sofia Hoff

TIIVISTELMÄ

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, miten vanhemmat ja varhaiskasvatuksen henkilöstö kokevat kaksikielisen varhaiskasvatuksen Loviisan kaupungin kaksikielisissä ryhmissä. Näissä ryhmissä kielinä oli suomi ja ruotsi, mutta ryhmissä oli myös äidinkieleltään muun kielisiä lapsia. Loviisan kaupungin alueella ovat kaksikieliset ryhmät vähentyneet ja tämä tutkimus voisi toimia keskustelun herättäjänä niin päättäjien kuin vanhempienkin keskuudessa. Kaksikielisyyttä voidaan toteuttaa usealla tavalla, joista suppein on kielirikasteinen varhaiskasvatus, mikä tutustuttaa lapsen toiseen kieleen ja herättää hänen mielenkiintonsa sitä kohtaan. Toisessa ääripäässä on kielikylypötoiminta, missä käytetään vain lapselle ”vierasta” kieltä. Siinä välissä on ”muu laajamittainen kaksikielinen varhaiskasvatus”, mikä on tämän tutkimuksen kohteena.

Tutkimuksen pohjana on teoreettista tietoa ja aiempia tutkimuksia, jotka määrittivät tutkimuksessa esitetyt kysymykset. Teoriaosuuteen kuului kaksikielisyyden tutkimusten ohella oleellisesti Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, mikä määrittää valtakunnallisesti myös varhaiskasvatuksen kielen ja mahdollisen monikielisyyden. Opinnäytetyön oleellisena osana oleva Webropol-kysely jaettiin Facebookin kautta kaksikielisessä varhaiskasvatuksessa olevien ja olleiden lasten vanhemmille. Kaksikielisessä varhaiskasvatuksessa toimiville ja toimineille kasvattajille laadittu kysely jaettiin Loviisan kaupungin sisäisessä sähköpostissa.

Tutkimuksen keskeisinä tuloksina ilmeni, että sekä henkilöstö että vanhemmat kokivat monet kaksikielisen varhaiskasvatuksen käytännöt, toiminnot ja vaikutukset samansuuntaisina, vaikka toki poikkeamaakin löytyi. Sekä vanhempien että henkilöstön kokemukset olivat pääsääntöisesti hyviä. Tutkimuksessa ilmeni myös varhaiskasvattajien tarve koulutukseen ja toisen kieliseen materiaaliin.

Tutkimuksen tuloksissa nähdään yhteenveto vastauksista ja pohditaan niiden herättämiä kysymyksiä ja ajatuksia. Kaksikielisestä varhaiskasvatuksesta on tärkeää keskustella, jotta varhaiskasvatuksen ammattilaiset tietävät, mitä vanhemmat toivovat ja miten he kokevat varhaiskasvattajien toiminnan, jolloin myös kaksikielisen varhaiskasvatuksen kehittäminen on mahdollista.

Asiasanat: kaksikielisyyys, varhaiskasvatus, kaksikielinen varhaiskasvatus

Degree	Bachelor of Social Services
Author (authors)	Annika Bäcklund
Thesis title	Perspectives for Bilingual Early Childhood Education
Commissioned by	Loviisa Town, Early childhood education.
Time	2023
Pages	43 pages, 21 pages of appendices
Supervisor	Tia-Marika Sohlman, Sofia Hoff

ABSTRACT

The purpose of this thesis was to find out how parents and early childhood education staff experience bilingual early childhood education in bilingual groups in the Town of Loviisa. These groups included Finnish and Swedish, but they also had children of other languages. In the area of Loviisa, bilingual groups have decreased and this study could serve as a catalyst for discussion among decision-makers and parents alike. Bilingualism can be implemented in several ways, the most limited of which is language-rich early childhood education, which familiarises the child with the other language and stimulates his or her interest in it. At the other end of the spectrum is language bathing, where only the child has a 'foreign' language. In between there is 'other wide-ranging bilingual early childhood education', which is the subject of this study.

The study is based on theoretical data and previous studies, which identified the issues raised in the study. In addition to studies of bilingualism, the theoretical part included essentially the basics of the early childhood education plan, which also determines the language and possible multilingualism of early childhood education at national level. The Webropol survey, which is an integral part of the thesis, was distributed through Facebook to the parents of children in bilingual early childhood education. A questionnaire for bilingual early childhood educators was distributed by email from the town of Loviisa.

The main results of the study showed that both the staff and the parents experienced many practices, activities and effects of bilingual early childhood education in the same way, although there was, of course, an anomaly. The experience of both parents and staff was generally good. The study also showed the need for early education and the material for the other language.

The results of the study show a summary of the answers and reflect on the questions and ideas they raise. It is important to discuss bilingual early childhood education so early childhood education professionals know what parents want and how they experience early childhood education, so that it is possible to develop bilingual early childhood education.

Keywords: bilingualism, early childhood education, bilingual early childhood education.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	VARHAISKASVATUS	8
2.1	Mitä varhaiskasvatus on?	8
2.2	Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma.....	10
2.3	Loviisan kaupungin varhaiskasvatus	10
3	KIELENKEHITYS JA KAKSIKIELISYYS	11
3.1	Lapsen kielenkehitys	11
3.2	Mitä kaksikielisyys on?	12
3.3	Laajamittainen vai suppeampi kaksikielinen varhaiskasvatus?	13
3.4	Kaksikielisestä varhaiskasvatuksesta kaksikieliseen opetukseen? ...	15
3.5	Aiempiä tutkimuksia	17
4	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	20
4.1	Tutkimukseni lähtökohdat.....	20
4.2	Tutkimukseni tavoitteet.....	21
4.3	Tutkimusmenetelmät	21
4.4	Tutkimusaineiston kerääminen.....	22
5	TULOKSET JA NIIDEN ANALYSOINTI	23
5.1	Vastausprosentit ja raportti.....	23
5.2	Kaksikielisyyden positiiviset ja negatiiviset vaikutukset	24
5.3	Kaksikielisen varhaiskasvatuksen vaikutus lapseen.....	27
5.4	Millaisena vanhemmat kokivat varhaiskasvatuksen yleensä	28
5.5	Varhaiskasvattajien kokemus heidän omasta toiminnastaan ja tuen tarpeestaan	29
5.6	Vanhempien ajatukset ja toiveet.....	29
5.7	Varhaiskasvattajien ajatukset ja toiveet.....	30
6	TUTKIMUSTULOKSET	32

6.1	Johtopäätökset	34
6.2	Toteutuksen ja menetelmien tarkastelu	37
6.3	Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys sekä kestävä kehitys	39
6.4	Oppimisen reflektointi	41
6.5	Kehittämis- ja jatkotutkimusideat	42
6.6	Kyselyssä sanottua	44
7	POHDINTAA	45
	LÄHTEET	49

KUVALUETTELO

Kuva 1. Henkilöstön näkemykset kaksikielisen varhaiskasvatuksen positiivisista vaikutuksista lapseen asteikolla.

Kuva 2. Vanhempien kokemukset kaksikielisen varhaiskasvatuksen positiivisista vaikutuksista lapseen asteikolla.

Kuva 3. Vanhempien näkemys kaksikielisen varhaiskasvatuksen kielteisistä vaikutuksista.

Kuva 4. Varhaiskasvatuksen henkilöstön havainnot kaksikielisen varhaiskasvatuksen ongelmista.

LIITTEET

Liite 1. Saatekirje vanhemmille

Liite 2. Saatekirje henkilöstölle

Liite 3. Vanhempien kyselyn vastaukset

Liite 4. Henkilöstön kyselyn vastaukset

Liite 5. Tutkimuslupa

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni tarkoituksena oli selvittää, miten vanhemmat ja henkilöstö kokevat kaksikielisen varhaiskasvatuksen. Opetushallituksen kanta niin sanottuihin sekaryhmiin oli joitain vuosia sitten hyvin kielteinen ja suositeltiin täysin yksikielisiä ryhmiä, joissa kasvatusta ja opetusta toteutettiin vain lapsen tulevalle koulukielellä. Nyt opetushallituksen kanta on kieliposiitivisempi ja Outi Verkaman artikkelissa (Verkama 2022) kaksikielisestä varhaiskasvatuksesta käsitellään sekä laajamittaista että suppeampaa kaksikielistä varhaiskasvatusta erittäin positiivisessa hengessä. Siinä nostetaan esiin muun muassa lapsen varhaisen kielenoppimisen herkkyykskaudet ja lasten kielellisen uteliaisuuden ja kokeilunhalun herättäminen, jotka ovat osana varhaiskasvatussuunnitelman perusteita (2022).

Varhaiskasvatuslain (540/2018) 8 §:n mukaan tulee kunnan huolehtia, että lapsi saa varhaiskasvatusta äidinkielellään, kun se on joko suomen, ruotsin tai saamen kieli. Kaksikielisyydestä ei varhaiskasvatuslaissa säädetä mitään. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (2022, 53) sen sijaan kaksikielisen varhaiskasvatuksen järjestäminen perustuu kunnan tai yksityisen toimijan päätökseen.

Opinnäytetyöni toimeksiantajana on Loviisan kaupungin varhaiskasvatus, jonka 13 varhaiskasvatussyksikössä toteutetaan kaksikielistä (suomi–ruotsi) varhaiskasvatusta. Vielä muutama vuosi sitten yksiköitä oli useampia, mutta pienten koulujen ja varhaiskasvatussyksiköiden lakkauttamisen myötä ovat kaksikieliset ryhmät kokeneet inflaation. Opinnäytetyöni toteutetaan yhteistyössä Loviisan kaupungin varhaiskasvatuksen suunnittelijan ja varhaiskasvatuspäällikön kanssa.

Työskenneltyäni kaksikielisissä varhaiskasvatussyksiköissä melkein 20 vuoden ajan olen nähnyt läheltä, kuinka helposti lapsi oppii itselleen täysin vieraan kielen hyvinkin nopeasti. Kun toiminta on luonnollisesti kaksikielistä niin, että lapsen ymmärrys otetaan huomioon ja oppimista tuetaan toteuttamalla lasta kiinnostavaa toimintaa ja kasvatustilanteita kahdella kielellä, edesauttaa se lapsen luontaista kiinnostusta kieliä kohtaan. Halusin opinnäytetyössäni tuoda

esiin sekä useiden aiempien tutkimusten, mutta myös vanhempien ja henkilöstön kokemuksia ja toiveita kaksikielisestä varhaiskasvatuksesta. Vanhempien osallisuuden lisäämistä varhaiskasvatuksen toteuttamiseen on korostettu viime vuosina aiempaa enemmän ja on hyvä saada heidän äänensä kuuluviin jo varhaiskasvatusta suunniteltaessa. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022, 36.)

Opinnäytetyöni toivon mukaan edesauttaa kaksikielisen varhaiskasvatuksen kehittämistä. Tavoitteeni oli myös tuoda kaksikieliseen varhaiskasvatukseen liittyviä ajatuksia näkyväksi Loviisan kaupungin varhaiskasvatuksen johtajille ja herättää keskustelua sen nykytilasta ja tulevaisuudesta.

Opinnäytetyöni teoreettisessa viitekehyksessä korostuvat varhaiskasvatus, lapsen kielen kehitys ja kaksikielisyys sekä kaksikielinen varhaiskasvatus, jonka osa-alueina ovat laajamittainen ja suppeampi kaksikielinen varhaiskasvatus. Tutkin opinnäytetyössäni lähinnä laajempaa kaksikielistä varhaiskasvatusta, jollaista olen itsekin toteuttanut.

Käsitteitä, joita esiintyy opinnäytetyössä

Moodi	Muun muassa kyselyn vastauksissa useimmin vastattu arvo.
Osgoodin asteikko	Esimerkiksi kyselyn asteikko 5–1, minkä ääripäissä ovat vastakohtaiset väittämät / vastakkaiset adjektiivit.
Likertin asteikko	”Tavallisesti 4- tai 5-portainen asteikko, jossa toisena ääripäänä on useimmiten <i>täysin samaa mieltä</i> ja toisena ääripäänä <i>täysin eri mieltä</i> .” (Heikkilä 2014.)
Puolikielisyys	Ei osata kumpaakaan kieltä kunnolla.

2 VARHAISKASVATUS

2.1 Mitä varhaiskasvatus on?

Varhaiskasvatus on vahvasti pedagogiikkaan painottuvaa, alle kouluikäisille lapsille suuntautuvaa suunnitelmallista ja tavoitteellista toimintaa, jonka toteuttaminen tukee kokonaisvaltaisesti lasten kasvua, kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia. Varhaiskasvatuksessa muun muassa tuetaan lapsen oppimisen edellytyksiä, edistetään tasa-arvoa, turvataan mahdollisimman pysyvät vuorovaikutussuhteet ja tunnistetaan lapsen yksilöllisen tuen tarve ja vastataan siihen sekä annetaan kaikille lapsille yhdenvertaiset mahdollisuudet muun muassa osallisuuteen ja turvalliseen kasvuympäristöön. Varhaiskasvatusta määrittää sekä varhaiskasvatustalaki että varhaiskasvatussuunnitelman perusteet.

Varhaiskasvatuksen toimintamuotoja ovat päiväkotitoiminta, perhepäivähoito ja avoin varhaiskasvatustoiminta (Varhaiskasvatustalaki 540/2018, 1 § –3 §). Varhaiskasvatusta on sekä kunnallisena että yksityisenä palveluna.

Kaksikielisen varhaiskasvatuksen toteutumisen tulee yhtä lailla pohjautua sekä varhaiskasvatustalakiin että varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin, jotka määrittävät kaiken varhaiskasvatuksen raamit, joiden sisällä toimia. Varhaiskasvatustalain (540/2018) 8. § säättää kunnan tehtäväksi huolehtia lapsen mahdollisuudesta äidinkielellään tapahtuvaan varhaiskasvatukseen, mikä on kirjattu myös varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin 2022. On myös mahdollista käyttää muitakin kieliä, kunhan varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa asetetut tavoitteet saavutetaan eli vahvistetaan lapsen kielellisten taitojen ja valmiuksien kehittymistä. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022, 3–6.) Vaikka varhaiskasvatuksessa tulee tukea lasta hänen opetuskielensä taitojen kehittämisessä, on myös huomioitava heidän kasvamisensa erilaisissa kielellisissä ympäristöissä ja se, että lapset voivat omaksua samanaikaisesti useita eri kieliä. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022, 26.)

Lapsen loputon innostus ja halu oppia luo pohjan oppimiskäsitykselle, johon perustuen myös Varhaiskasvatuksen perusteet (2022) on laadittu. Lapsi nähdään ja koetaan elinikäisenä oppijana, joka vuorovaikutuksessa muiden ihmis-

ten kanssa oppii leikkien, liikkuen, tutkien ja matkien. Lapsen ajattelun ja kielellisten taitojen oppiminen tapahtuu ympäristöä havainnoiden ja jäljitellen muiden toimintaa. Koska myönteiset vuorovaikutussuhteet ja tunnekokemukset turvallisessa ympäristössä edistävät lapsen oppimista, on varhaiskasvatuksella erittäin suuri rooli lapsen oppimisessa. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022, 22.)

Monet lapset viettävät suuren osan päiväistään varhaiskasvatuksessa, jolloin myös kielellinen oppiminen tapahtuu suurelta osin siellä. Sanonta ”leikki on lapsen työtä” pitää suurelta osin paikkansa, sillä leikki on lasta motivoivaa toimintaa, jonka aikana lapset omaksuvat tietoa, oppivat monia taitoja, kuten sekä hieno- että karkeamotorisia taitoja (liikkumista eri tavoin, kehonhallintaa, sorminäppäryyttä, kynän käyttöä), sosiaalista kanssakäymistä ja kieltä, mutta myös luovuutta eri muodoissa: laulua, musiikkia, loruja, tanssia, maalaamista, eri materiaaleista askartelua ja niin edelleen. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022, 40–42.)

Varhaiskasvatus, varsinkin alle 3-vuotiailla lapsilla, on myös lapsen perustarpeista huolehtimista lasta arvostaen, ymmärtäen, kunnioittaen ja hänestä välittäen. Tuolloin pedagoginen toiminta liittyy suurelta osin päivittäin toistuviin tilanteisiin, kuten ruokailuun, hygieniasta huolehtimiseen, pukemiseen ja riisumiseen. Näissä tilanteissa lapset kuitenkin oppivat vuorovaikutustaitoja, toisten huomioon ottamista ja tunteiden säätelyä, mutta myös koko elämänsä aikana tarvittavia perustaitoja. (Varhaiskasvatuksen perusteet 2022, 23 & 38.)

Valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman lisäksi on jokaisella kaupungilla tai kunnalla myös oma varhaiskasvatussuunnitelmansa. Näiden lisäksi tulee jokaisella päiväkodilla ja päiväkotiryhmällä olla edellä mainittuihin perustuvat toimintasuunnitelmansa. Myös jokaisella varhaiskasvatuksessa olevalla lapsella on henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelmansa, joka laaditaan yhteistyössä varhaiskasvattajien, lapsen ja huoltajien kanssa. Varhaiskasvatuksessa noudatetaan myös sekä Suomen perustuslakia ja YK:n Lapsen oikeuksien sopimusta. (Loviisan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma 2022, 62.)

2.2 Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma

Jokaisella varhaiskasvatuksessa olevalla lapsella on oltava oma, henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma, johon kirjataan lapsen osaamiseen, vahvuuksiin, kiinnostuksen kohteisiin sekä yksilöllisiin tarpeisiin pohjautuvat pedagogiset suunnitelmat ja tavoitteet. Suunnitelmassa on otettava huomioon lapsen kielellinen, kulttuurinen ja katsomuksellinen tausta sekä mahdollinen erityisen tuen tarve. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjatut suunnitelmat ja tavoitteet kuvaavat sitä, miten oppimisympäristöllä ja pedagogisella toiminnalla tuetaan lapsen kehitystä ja oppimista. Tähän huoltajien kanssa yhteistyössä tehtävään, vähintään kerran vuodessa päivitettävään suunnitelmaan kirjataan myös huoltajien näkemys muun muassa lapsen oppimisesta, kehityksestä ja tuen tarpeista (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022, 10), jolloin siihen voidaan kirjata myös vanhempien toive kaksikielisyyden kehittämisestä ja tukemisesta.

2.3 Loviisan kaupungin varhaiskasvatus

Loviisan kaupungin alueella toimii 11 varhaiskasvatusyksikköä, joissa toimii yhteensä 32 ryhmää, joista 13 on kaksikielisiä. Perheillä on mahdollisuus hakea lapselleen kunnallista varhaiskasvatuspaikkaa 9 päiväkodista tai yhdestä ryhmäperhepäiväkodista sekä yhdeltä perhepäivähoitajalta. Kaupunki tarjoaa osa- ja kokopäivähoitoa, mutta myös vuorohoitoa parissa yksikössä. Tämän lisäksi on perheillä mahdollisuus osallistua avoimen varhaiskasvatuksen maksuttomaan toimintaan. (Varhaiskasvatus ja koulutus 2022.)

Loviisan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelmassa tulee ottaa huomioon jokaisen lapsen kieleen ja kulttuuriin liittyvät asiat ja kunnan onkin huolehdittava siitä, että lapsi saa varhaiskasvatusta äidinkielellään, mikäli se on suomi tai ruotsi. "Näiden kaksikielisten lasten kielellisen kehityksen sekä identiteetin kehityksen kannalta on tärkeää, että molempia kieliä tuetaan ja lapsia kannustetaan niiden käyttöön" (Osallisuus 2023). Kaksikielistä varhaiskasvatusta ei

mainita kaupungin varhaiskasvatussuunnitelmassa lainkaan, mutta se kirjataan niiden yksikköjen varhaiskasvatussuunnitelmaan, missä sitä toteutetaan. (Loviisan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma 2022, 38.) Paikalliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjataan muun muassa se, miten paikalliset erityispiirteet otetaan huomioon. Tässä tapauksessa Loviisan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelmaan on kirjattu myös kaksikielisen varhaiskasvatuksen toteuttaminen. Jokainen kaupunki ja kunta päättää näistä asioista itse. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022, 13.)

3 KIELENKEHITYS JA KAKSIKIELISYYS

3.1 Lapsen kielenkehitys

Lapsi oppii puhutun kielen kuulemalla puhetta vuorovaikutustilanteissa. Kuuntelutaitoja ja kielenkehitystä tukevat näköaistimukset. Välimaan ja Haapalan (Kuuntelutaidot 2020, 49) mukaan lapsi ei voi omaksua kieltä pelkästään kuuntelemalla, vaan kielen omaksuminen vaatii toisen ihmisen kanssa tapahtuvaa vuorovaikutusta. Lapsen kielenkehitystä voidaan tukea muun muassa loruilemalla, lukemalla (Kunnari ym. 2020,69–70) sekä nimeämällä ja kuvaamalla lapsen kiinnostuksen kohteita. (Stolt ym. 2020, 89). Sanoilla leikkiminen, vaikkei lapsi vielä osaisikaan puhua, on lapselle luontaista jo jokeltelusta lähtien. Sanojen oppimisessa kehittyminen jatkuu läpi elämän, mutta erityisen luontevasti ja helposti se käy lapsilla, jotka oppivat kuuntelemalla ja toistamalla muun muassa loruja, ruonoja, lauluja ja leikkiä. (Harding & Riley 1994, 9–10.)

Koska puhumisen oppiminen on vuorovaikutusta ja varhaiset kokemukset vaikuttavat lapsen myöhempään kehitykseen, on myös kielen ja kielten varhaisella kuulemisella merkitystä lapsen kielen kehittymiseen. Kieli siis kehittyy vuorovaikutuksessa lasta hoitaviin henkilöihin ja lapsen kasvava kiinnostus kieltä ja puhetta kohtaan antaa hyvän kasvupohjan lapsen oppimiselle. Lapsen kielen oppimisen kannalta on kolme ensimmäistä vuotta erityisen herkkää aikaa, mutta lapsi oppii heti syntymästään asti, koska hän on jo silloin valmis sosiaaliseen vuorovaikutukseen. Kielellä on erittäin suuri sosiaalinen ja psykologinen merkitys kaikille ihmisille, sillä siihen pohjautuu sekä oppiminen, että

kulttuuriin kasvaminen. Kieli on myös sidoksissa ihmisen identiteettiin sitomalla henkilön perheeseensä ja muihin saman kielisiin. (Hakamo 2011,11–15.)

Kuva 1. Lapsen kielen kehityksen keskeiset osa-alueet varhaiskasvatuksessa (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022)

Kuten yllä olevasta kuvasta näemme, on lapsella monta kielellistä identiteettiä. Jo varhaisesta vuorovaikutuksellisesta vaiheesta, antaa lapsen kielellinen herkkyytikä suotuisan lähtökohdan kielten oppimiselle, mikäli lapselle tarjotaan siihen turvallinen ja kannustava ilmapiiri. Onkin hyvä antaa lapselle tietoisesti tilaisuus kielenoppimiselle niin kotona kuin varhaiskasvatuksessakin. (Verkama s.a.)

3.2 Mitä kaksikielisyys on?

Kaksikielisydestä puhuttaessa käytetään nykyään usein monikielisyden määritelmää, jolla tarkoitetaan kahta tai useampaa kieltä käyttävää henkilöä. Henkilö voi olla simultaaninen kaksi- tai monikielinen, jolloin hän on saanut kotoa tai kasvuympäristöstään vähintään kaksi tasavahvaa kieltä. Tai henkilöllä voi olla peräkkäinen kaksi- tai monikielisyys, jolloin hän on oppinut ensin äidinkielensä ja sen jälkeen, usein lapsuudessa, muita kieliä kasvuympäristössään. (Tanczos 2021.) Siitä, milloin lapsi on simultaaninen tai peräkkäinen kaksikielinen, on tutkijoilla erilaisia näkemyksiä. Joidenkin mielestä, kielen oppimisen raja kulkee yhden vuoden iässä, kun taas toisilla tulee kieli oppia ennen kolmatta ikävuotta. Joskus saatetaan käyttää, tuosta yhden ja kolmen ikävuoden välisestä ajasta, käsitettä varhainen peräkkäinen kaksikielisyys. (Smolander 2020, 340.)

Monikielisyys onkin maailmassa yleisempää kuin yksikielisyys. Yksikielisyys on ollut suurimmalle osalle suomalaista vielä pari vuosikymmentä sitten ”itsensänselvyys”. Monikulttuuristuvassa Suomessa on kuitenkin jo nyt nähtävissä monikansallisuuden ja -kielisyysden ilmapiiri, minne aiempi suomen- ja ruotsinkielisyyden vastakkainasettelu tuntuu hukkuvan. Itse kuitenkin olen aina elänyt kaksikielisellä paikkakunnalla, missä luonnollinen kaksikielisyys on ollut haluttaessa helposti saavutettavissa. Koska lapsi pystyy omaksumaan helposti useampaa kuin yhtä kieltä, sen kuitenkin vaarantamatta kielenkehitystä, (Laure´n 2008, 111–17) olisi mielestäni ideaalista saada kaikille lapsille joko simultaaninen tai peräkkäinen kaksi- tai monikielisyys, jolloin vuorovaikutus useampien ihmisten kanssa mahdollistuu.

Monikulttuurisuuden ja -kielisyysden lisääntyminen tuo toki omia haasteitaan sekä perheiden että varhaiskasvatuksen kielen omaksumisen tukemiseen, mutta myös kulttuuristen näkemysten kehittymiseen ja ylläpitämiseen. (Smolander 2020, 337.) Koska lapsi oppii kieltä kuullessaan sitä elinympäristössään, on luonnollista oppia samoin useita kieliä. Mikäli kotona puhutaan kahta kieltä, tulee lapsesta luonnollisesti kaksikielinen. Samoin lapsi oppii useampaa kieltä, mikäli kotona puhutaan yhtä ja vaikkapa päiväkodissa toista kieltä. (Harding & Riley 1994, 19–23.) Ikävä kyllä on myös todettava, että toinen kieli unohtuu, mikäli sitä ei käytetä säännöllisesti. (Harding & Riley 1994, 46–47.)

3.3 Laajamittainen vai suppeampi kaksikielinen varhaiskasvatus?

Kaksikielinen varhaiskasvatus jaetaan laajamittaiseen ja suppeampaan. Suppeammassa kaksikielisessä varhaiskasvatuksessa on tavoitteena lasten mielenkiinnon herättäminen, mutta myös lisätä lasten myönteistä asennetta kieliä kohtaan. Suppeampaa kaksikielistä varhaiskasvatusta on kielirikasteinen varhaiskasvatus, missä alle 25 % toiminnasta järjestetään suunnitelmallisesti ja säännöllisesti jollain muulla kuin varhaiskasvatuksen pääkielellä. Kielirikasteisessä toiminnassa on tavoitteena tukea lasten kielten oppimista, motivoida heitä ja monipuolistaa kielivalintoja, mutta mahdollisesti myös rakentaa sillä pohjaa kielirikasteiseen tai muuhun kaksikieliseen varhaiskasvatukseen tai perusopetukseen siirryttäessä. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022, 54.)

Kielipesätoiminta, mikä on melko vähän tunnettua toimintaa, tarkoittaa varhaiskasvatuksen toimintaa, jolla ”vahvistetaan lasten tietämystä omasta kulttuuristaan ja tarjotaan mahdollisuus oppia perheessä tai suvussa puhuttua uhanalaista vähemmistökieltä tai alkuperäiskansan kieltä.” (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022, 54.) Kielipesätoiminta voi olla kielikylpytoiminnan kaltaista.

Kielikylpytoiminnalla tarkoitetaan sellaista varhaiskasvatuksen toimintaa, missä toiminta toteutetaan täysin muulla kuin lapsen kotikielellä. Kielikylpy on ohjelma, joka alkaa varhaiskasvatuksessa ja jatkuu perusopetuksen loppuun. Ohjelmassa myös tuetaan lapsen äidinkielen tai äidinkielten taitojen kehittymistä yhteistyössä kotien ja huoltajien kanssa. Vaikka lapsille pääasiassa puhutaan vain kielikylpykieltä ja heitä kannustetaan kielikylpykielen käyttöön, tulee heillä silti olla mahdollisuus tulla ymmärretyksi myös äidinkielellään. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022, 53–54.)

Muussa laajamittaisessa kaksikielisessä varhaiskasvatuksessa vähintään 25 % toiminnasta toteutetaan muulla kuin varhaiskasvatuksen pääkielellä ja jotkut lapset voivat puhua niin sanottua toista kieltä äidinkielenään, mutta joillain lapsilla saattaa äidinkieli olla jokin muu, kuin kumpikaan edellä mainituista kielistä. Varhaiskasvattajien onkin erittäin tärkeää miettiä yhdessä huoltajien kanssa, milloin laajamittainen kaksikielinen toimintaa tukee lapsen kehitystä. Tässä kaksikielisen varhaiskasvatuksen muodossa suunnitellaan toiminta niin, että kahdella kielellä toteutetusta varhaiskasvatuksesta muodostuu kokonaisuus, jossa kumpikin kieli on läsnä ja henkilökunnan mallintamisen ja lasten aktiivisen toiminnan kautta kehittyvät vähitellen. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022, 54.) Kaksikielisessä varhaiskasvatuksessa lapsi saa luonnollisen kontaktin uuteen kieleen ja muiden kielten oppiminenkin voi helpottua (Bergroth 2007, 10), mutta vanhempien ei tarvitse sitoutua siihen samalla tavalla kuin kielikylpyyn, jonka on tarkoitus jatkua myös koulussa.

Opinnäytetyössäni minä tutkin nimenomaan laajamittaista kaksikielisen varhaiskasvatuksen muotoa, jossa strategiana on vastuullinen koodinvaihto, mikä perustuu vastuulliseen ja suunnitelmalliseen kahden kielen rinnakkaiseen ja limittäiseen käyttöön. Siinä opetustapa on moninainen ja teoreettinen kehys

dynaaminen. Joustavaan moninaisuuteen perustuvassa opetuksessa kaksikielisyys on sekä tavoite, että opetuksen väline ja tavoitteena on kaksikielisuuden eli molempien kielten kehittyminen. Kieliä voidaan luontevasti käyttää sekä opetuksessa että muussa tekemisessä vuorotellen ja limittäin. Toki tätä voi kokemukseni mukaan täydentää kielten käytöllä rinnakkain, jolloin sama asia esitetään kummallakin kielellä, koska se mielestäni tukee oppimista ja kaikki ymmärtävät mistä puhutaan. (Mård-Miettinen 2016, 11–13.)

Satunnaisessa koodinvaihdossa vaihdetaan kieltä ”miten sattuu” eli satunnaisesti ja se jäljittelee tapaa, jolla kaksikieliset kommunikoivat arjessaan. Satunnainen koodinvaihto voi toimia varhaiskasvatuksessa, mutta opetuksessa koodinvaihdon tulee olla vastuullista. (Mård-Miettinen ym. 2015, 134). Tulee kuitenkin muistaa, että varhaiskasvatuksen suunnitelmallisuus ja tavoitteellisuus koskee myös kielten käyttöä (varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022).

3.4 Kaksikielisestä varhaiskasvatuksesta kaksikieliseen opetukseen?

Tutkiessani kaksikielistä varhaiskasvatusta huomasin sillä oleva luonnollinen yhteys kaksikieliseen opetukseen ja useilla paikkakunnilla toteutetaankin kaksikielistä opetusta, kuten muun muassa Helsingissä useilla kielillä (Helsinki 2022), Espoossa muutamalla kielellä (Espoo 2023) ja Lahdessa (Lahti 2023) kahdella kielellä. Suomessa oli vuonna 2015 arviolta 50–60 kaksikielistä peruskoulua, joissa saman katon alla käytettiin kieliä luontevasti rinnakkain. Kaksikielisiä kouluja on kutsuttu myös kaksisuuntaisiksi kielikylpykouluiksi silloin, kun koulussa opetetaan sekä suomeksi että ruotsiksi.

Mikäli saman katon alla toimii kaksi erillistä, erikielistä koulua, voidaan puhua kieliparikoulusta, jollainen on esimerkiksi Pietarsaassa. (Kajander ym. 2015, 144.) Sinne valmistui 2020 myös Alma-päiväkoti, missä kiinnitettiin erityistä huomiota kaksikielisyyteen. Päiväkodin kymmenestä ryhmästä viidessä kuullaan suomea ja viidessä ruotsia. Kolme niistä on kielikylpyryhmiä. Almassa mahdollistetaan kieliryhmien kohtaamisen, vaikka lapset eivät olisikaan kielikylvyssä, kun suomen- ja ruotsinkielisille voidaan pitää esimerkiksi yhtei-

siä laulutunteja. Tässä hyödynnetäänkin 3–5-vuoden iässä olevaa herkkyyshenkästä, jolloin vieraan kielen omaksumisen on tehokkainta. (Lehtinen 2019.) Olisiko tämäntapaisen päiväkodin rakentaminen Loviisassakin mahdollista?

Kuten Sahlströmin ym. kirjoituksesta ”Två skolor och två språk under samma tak” (2013) ilmeneekin, herätti kiinnostus kaksikielisiä koulurakennuksia kohtaan kieli- ja vähemmistöpoliittista keskustelua, nimenomaan liittyen ruotsinkielen asemaan Suomessa. Jotkin tahot ovatkin huolestuneita ruotsinkielisen tilan kaventumisesta, vaikka kaksikieliset ratkaisut nähdään samalla myös myönteisten asenteiden luonnollisena kasvualustana. Marketta Sundman kirjoittaa selvityksensä ” Tarvitaanko Suomessa kaksikielisiä kouluja? Selvitys kaksikielisten koulujen eduista ja haitoista suomenkielisten ja ruotsinkielisten kannalta” (2013), johdannossa, että vaikka ruotsin kielen taidon merkityksestä on kiistelty jo pitkään, on se kuitenkin ollut vuonna 2013 meille toiseksi tärkein kieli englannin jälkeen, sillä ruotsi oli yksi tärkein kauppakumppaneistamme ja Suomessa toimi lukuisia yhteispohjoismaisia yrityksiä. Tämän lisäksi ”EU on asettanut tavoitteekseen, että kaikki hallitsisivat äidinkieltänsä lisäksi ainakin kahta vierasta kieltä” (Kielipolitiikka 2022). Sundman mainitsee kaksikielisyyden (suomi–ruotsi) tarjoavan erikielisen kulttuuritarjonnan lisäksi myös laajempia työmahdollisuuksia ja vapaa-ajan rikastumista, mitkä ovat jääneet usein pakkoruotsikeskustelussa mainitsematta. Luonnollinen kielenoppiminen lapsuudessa tapahtuu kuuntelemalla ja puhumalla ilman pänttäämistä, eli toisella kielellä tapahtuva päivähoito antavat lapselle mahdollisuuden toisen kielen oppimiseen tai ainakin siihen tutustumiseen. (Sundman 2013, 11–13.)

Sundman pohtii selvityksessään, olisiko kaksikielinen koulu monille kaksikielisille lapsille paras vaihtoehto oppimiseen, koska siinä tuetaan kumpaakin kotona käytettävää kieltä. Kielikylystä on paljon hyviä kokemuksia, mutta sen laajentaminen vaatisi useita ammattitaitoisia ”kielikylykasvattajia”, eikä niitä välttämättä ole tarjolla. Mikäli kielikylykoulu, missä annetaan opetusta molemmilla kielillä eli suomeksi ja ruotsiksi, on liian vaikeaa toteuttaa, voisiko kaksisuuntainen kielikylypäiväkotona myös yksi mahdollisuus kaksikielisen varhaiskasvatuksen ohella? Siitä sitten voisi mahdollisesti jatkaa kaksikieliseen opetukseen. (Sundman 2013, 14–15.)

3.5 Aiempia tutkimuksia

Lasten kaksikielisyydestä on useita, eritasoisia tutkimuksia. Sirje Hassisen mukaan (2005) on jo 1900-luvun alusta lähtien tutkittu muun muassa simultaania kaksikielisyyttä, jolloin lapsi siis on saanut jo syntymästään kaksi tasavahvaa kieltä. Kaksikielisyyden klassisena teoksena pidetty W. Leopoldin julkaisema tutkimus vuosilta 1939–1949 on suppeahko, vajavaisiin muistiinpanoihin perustuva tutkimus tutkijan omien tytärten kielen kehityksestä. Kaksikielisen (saksa–englanti) perheen lasten kielenkehityksestä tehdyt päiväkirjamaiset muistiinpanot ovat epätarkkoja, eikä niiden objektiivisuutta ole ollut mahdollista tarkistaa. (Hassinen 2005, 22–23.) Itse saanut kyseistä teosta lainattua mistään.

Toisen kaksikielisyyttä tutkineen Elizabeth Lanza (Hassinen 2005, 27) löysin sen sijaan myös tiedelehden artikkelista ”Kielen oppimisen virtauksia ja pedagogiikan pyörteitä: näkökulmia tutkimuksiin ja laajeneviin oppimisympäristöihin”, jossa hänen kerrotaan toimineen symposiumin plenaristina eli kutsuttuna puhujana. Lanza onkin erittäin arvostettu kielitutkija Oslon yliopistosta. Lanza monista tutkimuskohteista yksi on ollut Norjassa asuvat maahanmuuttajat, joiden narratiivien tarkasteluun hän keskittyi. (Jakonen ym. 2015.) Hassinen kertoo omassa teoksessaan (2005, 27–28) Lanza tutkineen 1990-luvulla kahden norjalais–englantilaisen kaksikielisen lapsen kielen kehitystä ja tutkimuksen olleen sosiolingvivistisesti ajatellen hyvin olennainen.

Muita kaksikielisyyden tutkijoita ovat muun muassa myös Hassisen teoksessa ”Lapsesta kasvaa kaksikielinen” mainitut Els Oksaar, Marilyn Vihman, Tiiu Salasoo sekä Ellen Lipp, jotka kaikki tutkivat kaksikielisyyttä, jossa kaksikielisyyden toisena kielenä oli viron kieli. Oksaarin analysoidessa oman lapsensa kielenkehitystä havaitsi hän lapsen oppivan hyvin helposti useammankin kielen alkeet. Hänen artikkeleissaan näkyikin selkeästi hyvin positiivinen asenne kaksikielisyyden omaksumista kohtaan. (Hassinen 2005, 28.) Vihman taas on tehnyt erittäin perusteellisen ulkovirolaisen tutkimuksen lapsen kielenkehityksestä ja käsittelee aineistoaan omasta, foneetikon ja psykologin, näkökulmastaan. (Hassinen 2005, 28–29).

Salasoo ja Lipp taas ovat tutkimuksissaan keskittyneet Amerikassa ja Australiassa asuviin viroa vähintään toisena kielenään puhuviin lapsiin. Heidän tutkimuksistaan en, ikävä kyllä, löytänyt vielä enempää tietoa. Palatakseni vielä Els Oksaarin kieliposiitiviseen näkökantaan (Hassinen 2005, 50), pitää hän kaksikielisyyden positiivisena seurauksena muun muassa sen myönteistä vaikutusta lapsen ymmärtäväisempään suhtautumiseen toisia ihmisiä kohtaan, lapsen moniulotteisempaan maailmankäsitykseen sekä älylliseen kehitykseen. Hassinen mainitsee myös vanhan pinttyneen käsityksen siitä, että kaksikielisyys aiheuttaa kielenkehityksen häiriöitä. Vaikka useat tutkijat ja ”perheenäidit” ovat havainneet ja todenneet tämän paikkansa pitämättömäksi, on se tiukasti iskostunut, ei vain vanhempien, vaan myös ammattilaisten, kuten psykologien ja puheterapeuttien mieleen.

Miia Jukaraisen kandidaatin tutkielmassa *Kaksikielisyys on rikkaus* – kaksikielinen varhaiskasvatus kasvattajien kokemana (2019) tutki varhaiskasvatuksen ammattilaisten kokemuksia niin kaksikielisen työympäristön luomista haasteista, kahdella kielellä toteutettavan varhaiskasvatuksen merkityksestä kuin myös sitä, miten kasvattajat kokivat kaksikielisen toiminnan toteuttamisen. Tässä kyselylomaketutkimuksessa keskityttiin nimenomaan kokemuksiin kahden kotimaisen kielen eli suomen ja ruotsin osalta. (Jukarainen 2019, 1.)

Kaksikielisyyden haasteina koettiin varhaiskasvatuksen henkilökunnan osalta muun muassa oma kielitaito, jonka pelättiin aiheuttavan väärinymmärryksiä, mutta myös johdonmukaisuuden puutteet, vieraan kielen käyttämisen pelko ja pelko siitä, että lapset oppivat väärän puhumisen mallin ohjaajilta, vaikka henkilöstö oli arvioinut oman kielitaitonsa vähintään hyväksi. Herkistä asioista puhuminen vanhempien kanssa vieraalla kielellä koettiin myös haasteena. Varhaiskasvattajat kertoivat lasten kielenkäytön haasteeksi sen, ettei esimerkiksi suomenkielisellä ollut saman ikäisiä, ruotsinkielisiä kavereita, joiden kanssa voisi käyttää vierasta kieltä. Haaste oli myös se, etteivät lapset, kuvien käytöstä huolimatta, aina ymmärtäneet aikuisen puhetta. Samoin kaksikielisyys voi olla erittäin suuri haaste erityistä tukea tarvitseville lapsille, joilla voi olla vaikeuksia jo äidinkielensä oppimisessa ja käytössä. Vieraan kielen käytön saaminen myös ohjatun toiminnan ulkopuolelle, lasten vapaaseen leikkiin, mietitytti kovasti kasvattajia. (Jukarainen 2019, 29.)

Mård-Miettisen ym. (2015) kaksikielisen pedagogiikan tutkimuksen kohteena toimi kahden vuoden ajan Keski-Suomessa toimivan suomenkielisen päiväkodin lapset. Perheille markkinoitiin toiminta kielisuihkuna, jossa lapselle tarjottiin vieraalla kielellä tapahtuvia lyhyitä tuokioita. Kielisuihkutuokioissa kieli tehdään lapselle tutuksi huomaamattomalla ja luonnollisella tavalla. Tuokioissa sekä lapsen äidinkieli että kielisuihkukieli toimivat resursseina. Kielisuihkutusta toteuttava kaksikielinen varhaiskasvatuksen opettaja, valitsi kuitenkin lyhyiden tuokioiden sijaan kummankin kielen käyttämisen rinnakkain. Tästä syystä nimettiin toiminta kielisuihkutuksen sijaan kaksikieliseksi varhaiskasvatukseksi. Tavoitteekseen tutkimuspäiväkoti oli ilmoittanut lasten mahdollisuuden saada tutustua toiseen kotimaiseen kieleen sekä kieliposiitivisuuden lisäämisen ruotsin kieltä kohtaan. (Mård-Miettinen ym 2015, 135).

Tutkimuksen päiväkodissa olivat kaikki lapset äidinkieleltään suomenkielisiä, jolloin opettajan suunnitelmallisuus korostui. Sen sijaan niissä kaksikielisisä päiväkodeissa, joissa olen itse työskennellyt, on ollut aina myös ruotsinkielisiä lapsia, jolloin aikuisen ja lapsen välistä kommunikaatiota tapahtuu luontevasti kahdella kielellä. Toisaalta on toiminnassa ja edellä mainitussa tutkimuksessa myös yhtäläisyyksiä, koska myös kaksikielisessä varhaiskasvatuksessa on lapsilla toinen kielistä vahvempi, jolloin tärkeät eli sellaiset asiat, jotka lapsen täytyy ymmärtää, sanotaan aina vahvemmallalla kielellä. (Mård-Miettinen ym 2015, 145–146).

Kaksikielisyys koettiin merkitykselliseksi jo sen vuoksi, että kahden kotimaisen kielen osaamisesta on hyötyä sekä muiden kielten oppimisessa että sosiaalisen ympäristön laajenemisessa. Positiivinen asenne kieliä kohtaan koetaan rohkeudeksi kohdata vieraita ihmisiä ja ympäristöjä sekä vähentävän ennakkoluuloja. Kaksikielisyys kaataa kielimuureja, joita suomenkielisten ja ruotsinkielisten välille on menneinä vuosikymmeninä rakennettu. Pienet lapset oppivat kielen oppimisen herkkyyksikaudellaan helposti useita kieliä ja sitä hyödyntämällä saavutetaan luonnollinen kaksikielisyys. Tosin se, että vanhemmat pystyvät tukemaan lapsen kielitaidon monimuotoisuutta, rakentaa kielitaidosta entistä vahvemman. Kielitaito koettiin käytännöllisenä, osana kulttuuria ja sivistystä. Kyky kommunikoida useilla kielillä avartaa kokemuspäiriä ja avaa ovia maailmalle. Jo sitä, että lapsi ymmärtää vierasta kieltä, pidettiin hyödyllisenä. (Jukarainen 2019, 31–33.)

4 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

4.1 Tutkimukseni lähtökohdat

Opinnäytetyöni tutkimuksen kohde syntyi omasta kiinnostuksestani kaksikieliseen varhaiskasvatukseen, halustani saada selville vanhempien ja varhaiskasvattajien rehellisiä näkemyksiä kaksikielisen toiminnan toteuttamisesta, mutta ennen kaikkea suuresta innostuksestani kaksikielisistä toimintaa kohtaan. Pidettyäni kaksikielistä leikkikerhoa muutama vuosi takaperin, aivan ”valaistuin” siitä, miten niin vähässä ajassa, helposti ja nopeasti 3-vuotias, täysin ruotsinkielinen lapsi oppi suomea ja päinvastoin. Olin kokenut kielihierätyksiä aiemminkin, mutta silloin suorastaan hurmaannuin ”tuloksista”. Tein itse suuren työn tulkatessani satuja kieleltä toiselle ja mietin jo silloin, kuinka suuri merkitys aikuisen panoksella on lapsen oppimiseen ja kiinnostuksen heräämiseen muita kieliä kohtaan.

Edellä mainitsemani lisäksi ovat omat lapseni kaksikielisiä. Itse puhuin heille heidän ollessa pieniä suomea, kun taas isä ja osa sukulaisista ja ystäväistä puhui heille ruotsia. Lapseni ovat siis kasvaneet luontaisesti kaksikielisyyteen, eikä se ole omien havaintojeni perusteella aiheuttanut kielellisiä haasteita missään vaiheessa. Päinvastoin kaksikielisyyden on rikastuttanut heidän elämänsä muun muassa laajemmalla ystäväpiirillä ja kahden kulttuurin ympäristöllä.

Kun kysyin Loviisan kaupungin varhaiskasvatuspäällikön kiinnostusta kaksikieliseen varhaiskasvatukseen liittyvästä tutkimuksesta, piti hän aiheita hyvänä. Alun perin oli tarkoituksena tutkia kaksikielisessä varhaiskasvatuksessa olevien ja olleiden lasten vanhempien ajatuksia liittyen opintohallituksen kaksikielisiä ryhmiä suosivaan ohjeistukseen, mutta koska näitä suosituksia ei enää löytynyt opintohallituksen sivuilta, jouduin muokkaamaan aiheita. Koska kaksikielisiä ryhmiä ja yksikköjä on jouduttu Loviisan alueella lopettamaan, on mielestäni aiempaa tärkeämpää kehittää toimintaa entistä houkuttelevammaksi.

4.2 Tutkimuksen tavoitteet

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää sekä kaksikielisen varhaiskasvatuksen henkilöstön että kaksikielisessä varhaiskasvatuksessa olevien ja olleiden lasten vanhempien näkemyksiä ja kokemuksia varhaiskasvatuksen toteutuksesta ja sen vaikutuksista lapseen, mutta myös ajatuksista kaksikielisen varhaiskasvatuksen tulevaisuuden suhteen. Tutkimuksen tarkoituksena on saada vastaus seuraaviin kysymyksiin:

- Millaisena vanhemmat näkevät ja kokevat kaksikielisen varhaiskasvatuksen?
- Mikä on henkilöstön näkemys ja kokemus kaksikielisestä varhaiskasvatuksesta?

Koska kaksikielisiä ryhmiä ja varhaiskasvatusyksiköitä on jouduttu Loviisan alueella lopettamaan, on mielestäni aiempaa tärkeämpää kehittää toimintaa entistä houkuttelevammaksi. Tästä syystä kaksikielisen varhaiskasvatuksen kehittäminen sekä vanhempien toiveiden suuntaan että varhaiskasvatuksen ammattilaisten näkemykset huomioon ottaen on ensisijaisen tärkeää.

4.3 Tutkimusmenetelmät

Käytin tutkimuksessani kvantitatiivista tutkimusotetta (Kananen 2015, 323–328). Keräsin opinnäytetyöni aineiston kirjallisista lähteistä ja aiemmista tutkimuksista. Niiden lisäksi tein sekä vanhemmille (liite 3) että varhaiskasvatuksen henkilöstölle (liite 4) suunnatut Webropol -kyselyt, joiden yhteyteen liitin saatekirjeet (liite 1 ja liite 2), joissa kerroin tutkimuksen tavoitteista ja tarkoituksesta.

Kyselylomakkeen rakensin teorian, aiempien tutkimusten ja oman kokemukseni pohjalta. Haastattelukysymykset suunnittelin tukemaan tutkimuksista ja teoriasta nousevia keskeisiä ajatuksia, jotka koin tärkeinä. Kysymysten vastausvaihtoehdot saattoivat olla joidenkin mielestä provosoivia, mutta rakensin kysymykset niin, että näkisin selvästi sen, mitä mieltä vastaajat olivat. Käytin Internet-kyselylomakkeessani sekä valinta- että monivalintatehtäviä, suljettuja,

avoimia ja sekamuotoisia kysymyksiä. Myös sekä Likertin että Osgoodin asteikko oli käytössä ja koin ne toimiviksi kysymyksiini. (Heikkilä 2014.) Lomakekyselyn etuna koetaan se, että sen avulla on melko vaivatonta saada vastauksia melko suurelta joukolta vastaajia. (Hirsjärvi ym. 2009, 195). Tähän minäkin luotin.

4.4 Tutkimusaineiston kerääminen

Käytin tutkimukseni aineiston keruussa paljon lähikirjastoni palveluita, jonka kautta sain tilattua lähdeaineistoa muista kirjastoista ympäri Suomea. Kirjaston ystävällinen, ammattitaitoinen ja palvelualtis henkilöstö on auttanut prosessissa paljon, enkä olisi päässyt alkuun ilman heitä. Kirjastotyöntekijä etsi opinnäytetyöhöni liittyvää lähdeaineistoa useamman kerran ja sain sitä kautta paljon aiheeseeni liittyvää, aiempaa tutkimustietoa.

Keräsin aiempaa tutkimustietoa myös Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun kirjastosta, missä käytin tietokantojen omia hakusivuja, kuten Ellibs, Finna, Theseus, Julkari ja Ebook Central, mutta myös Googlen kautta löytämiäni aiempia tutkimuksia, joiden luotettavuuden varmistin tarkistamalla muun muassa kirjoittajan taustan ja luotettavuuden.

Opinnäytetyöni toteutus venyi muun muassa juuri siitä syystä, että jouduin odottelemaan lähdemateriaalia useaan kertaan, kun kirjastoissa ei ollut haluaani tutkimustietoa saatavilla. Jouduin myös tinkimään lähdemateriaalin tuoreudesta, koska tuoretta tutkimustietoa ei ollut saatavilla siinä määrin kuin halusin. Koin kuitenkin käyttämäni jo vähän vanhemmat tutkimukset edelleen relevanteiksi. Tutkimastani laajemmasta kaksikielisestä varhaiskasvatuksesta löytyi lähinnä kielikylpyyn liittyvää tutkimustietoa, jota myös kävin läpi, vaikkei se suorasti koskenutkaan valitsemaani aihetta.

Vanhemmille suunnatun Webropol-kyselyn jaoin sosiaalisen median, Facebookin Messenger-palvelun, välityksellä sellaisille vanhemmille, joiden lapsi on parhaillaan tai on ollut kaksikielisessä varhaiskasvatuksessa. Toivoin näin saavani runsaasti vastauksia, jolloin kyselyni luotettavuus lisääntyisi. Lähetin kyselyn 55 vanhemmalle. Mitä useampi vanhempi vastaisi tutkimukseen, sitä

laajemman käsityksen saisin ja sen varmempia vastaukset olisivat. (Kananen 2015, 347–348.)

Henkilöstölle suunnattu Webropol-kysely (liite 3), johon he myös vastasivat nimettömänä, antoi toivottavasti rehellisempiä vastauksia kuin ensin suunnittelemani, kasvokkain tapahtuva haastattelu. Henkilöstön kysely jaettiin Loviisan kaupungin sähköpostin kautta varhaiskasvatuksen kehittäjän välityksellä.

Vastausaikaa oli vastaajilla reilut kaksi viikkoa, mikä oli mielestäni riittävä aika. Vaihden tutkimukseen vastaaminen 5–10 minuuttia. Sainkin suurimman osan vanhempien vastauksista ensimmäisten viiden päivän aikana. Tämä vahvisti vastausajan riittävyden.

5 TULOKSET JA NIIDEN ANALYSOINTI

5.1 Vastausprosentit ja raportti

Vanhempien vastausprosentti oli noin 50 %. Lähetin kyselyn 55 vanhemmalle, joista 27 vastasi siihen. En tiedä, kuinka monta kyselyä varhaiskasvattajille lähetettiin, mutta odotin paljon enemmän vastauksia. Varhaiskasvattajista kyselyyn vastasi vain 13 henkilöä, joista 3 toimii parhaillaan ja 9 vastaajista on aiemmin toiminut kaksikielisessä varhaiskasvatuksessa. Jos tällä hetkellä Loviisan kaupungin alueella on toiminnassa 13 kaksikielistä ryhmää, olisi potentiaalisia vastaajia ”pitänyt” olla vähintään 26, mutta luultavasti 39 eli vastausprosentti olisi noin 33 %–50 %. Kukaan varhaiskasvattajista ei ole toiminut kaksikielisessä varhaiskasvatuksessa pelkästään äidinkielellään, vaan lähes 85 % on käyttänyt luontevasti sekä suomea että ruotsia, vaikka useimmissa yksiköissä olisi varmasti pärjännyt melko hyvin vain yhdellä kielellä.

Webropol-ohjelma teki valmiiksi raportin, jonka avulla suodatin ja vertailin aineistoa. Määrällinen tutkimuskysely antaa vastausten suorat jakaumat eli prosenttiosuudet, jotka minun täytyi selittää auki jopa itselleni, mutta ennen kaikkea, jotta lukijat ymmärtävät niiden sisällön ja laadun. Tein tutkimuksestani yhteenvedon, johon kokosin saamieni tulosten olennaiset pääseikat ja vastaukset tutkimuskysymyksiin. Opinnäytetyön liitteistä on mahdollista tarkastella kaikkia kyselyjen tuloksia.

5.2 Kaksikielisyden positiiviset ja negatiiviset vaikutukset

Tässä tutkimuksessa näkyi vanhempien ja varhaiskasvattajien samansuuntainen ajattelu kaksikielisyden positiivisista vaikutuksista lapsiin ja näissä vastauksissa huomattava enemmistö kyselyyn vastanneista koki kaksikielisyden vaikuttavan lapsiin positiivisesti. Tutkimukset ovat myös osoittaneet, että toiseen kieleen tutustuminen hyvin aikaisin on erittäin suotuisaa, koska pienet lapset ovat motivoituneita käyttämään kieltä leikeissään ja muissa varhaiskasvatuksen toiminnoissaan, eivätkä he ole vielä yhtä kriittisiä omaan kielenkäyttöön tai virheisiinsä kuin vanhemmat lapset (Hansell & Björklund 2022, 181).

Kaksikielisen varhaiskasvatuksen koetaan avartavan lasten ymmärrystä eri kulttuureille ja opettaa samalla arvostamaan erilaisuutta, mutta myös lisäämään kielitaitoa, joka voi auttaa lasta tulevaisuudessa. (Bergroth 2007, 11.)

Tässä opinnäytetyössä tuli esille myös se, kuinka samansuuntaiset näkemykset vanhemmilla ja varhaiskasvattajilla on lapsen kielipositiivisuuden kehittymisestä, lapsen sosiaalisen ympäristön ja kaveripiirin laajenemisesta, lapsen kiinnostuksesta vieraaseen kieleen ja sen oppimiseen ja kielten oppimisen helpottumiseen, mutta myös kiusaamisen vähenemiseen. Sen sijaan siitä, että kaksikieliset lapset kykenisivät monimutkaisempaan ajatteluun, kuten esimerkiksi ongelmanratkaisuun kuin yksikieliset lapset, tuntuu suurin osa vanhemmista olevan ”vain” osittain samaa mieltä. (kuva 2 & Kuva 3.)

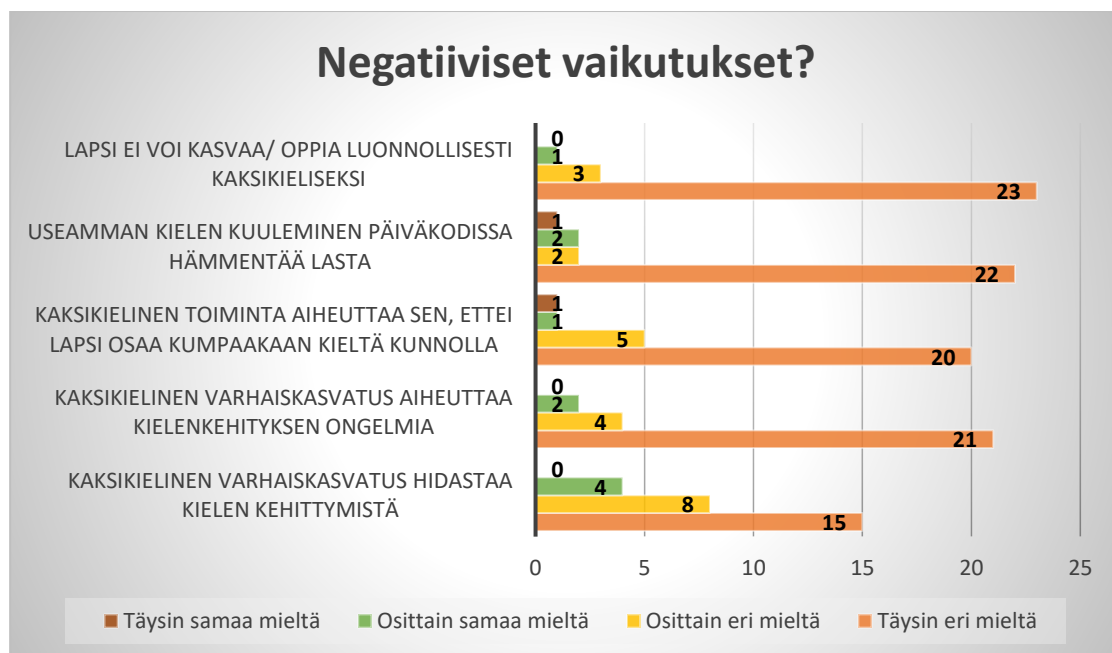

Kuva 2. Kuinka tärkeänä henkilöstö koki esitetyt kaksikielisen varhaiskasvatuksen positiiviset vaikutukset lapseen? Vastaajia 13, paitsi viimeisessä kohdassa vain 12

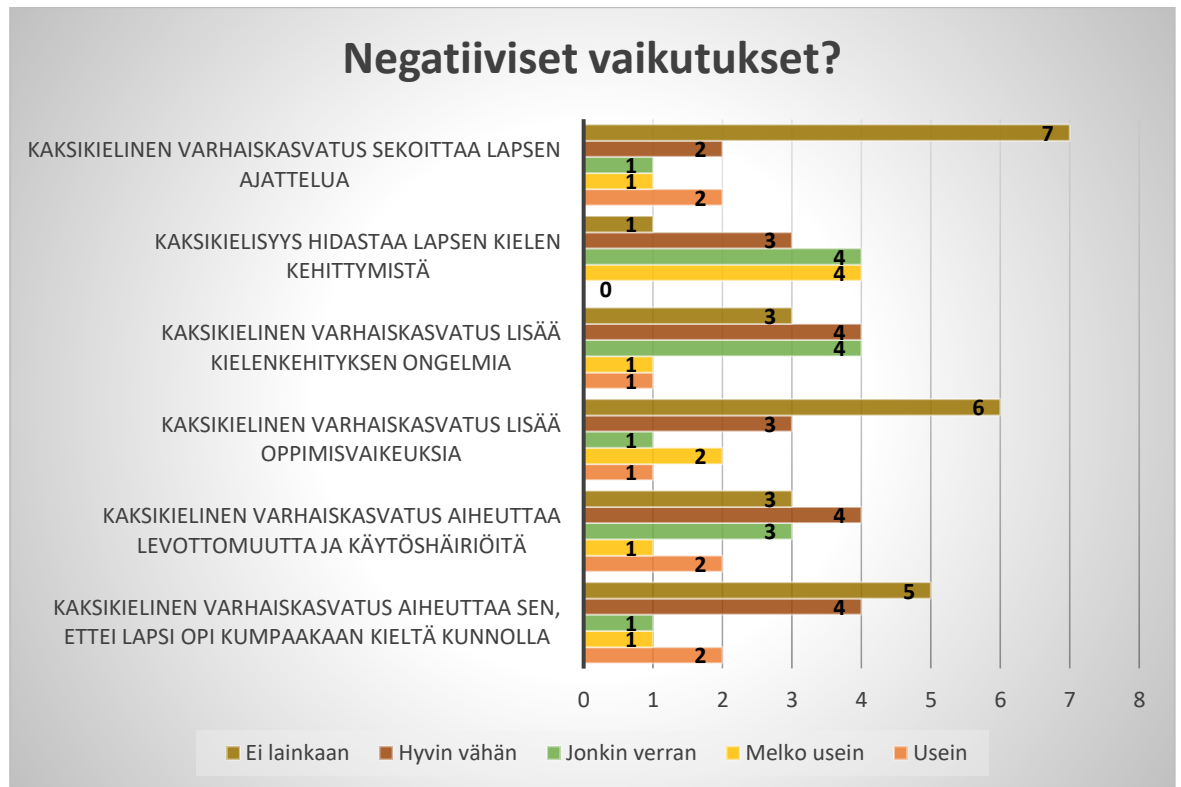
Kuva 3. Miten vanhemmat kokivat kaksikielisen varhaiskasvatuksen mahdolliset positiiviset vaikutukset lapseen? Vastaajia 27.

Tutkimukseni mukaan (alla oleva kuva), on suurin osa vanhemmista **eri mieltä** siitä, että lapsi ei voisi oppia luonnollisesti kaksikieliseksi eli toisin sanoen vanhempien mielestä lapsen on mahdollista oppia luonnollisesti kaksikieliseksi. Tässä luonnollisella tarkoitetaan sosiaalista kanssakäymistä kahdella kielellä samoin kuin lapsi oppii kielen esimerkiksi kaksikielisissä perheissä. Viisi vanhempaa pitävät mahdollisina sitä, että useamman kielen kuuleminen hämmentää lasta, kun taas 22 vanhempaa on asiasta täysin eri mieltä. Tässä tutkimuksessa kielteisimmäksi vaikutukseksi koettiin se, että kaksikielinen varhaiskasvatus hidastaa kielen kehittymistä, mitä ei aiemmin esittämäni tutkimukset myöskään vahvista. Toki lapsiryhmissä on lähes aina lapsia, joilla on kielenkehityksen ongelmia ja saattaahan olla, että vanhemmat tietämättään olettavat sen johtuvan kaksikielisyydestä.

Kuva 4. Vanhempien näkemys kaksikielisen varhaiskasvatuksen kielteisistä vaikutuksista.

Tutkimuksessani ilmeni varhaiskasvatuksen henkilöstöllä olevan melkoista hajontaa vastauksissaan. Yllättävän moni koki monenlaisia ongelmia, kuten alla olevasta kuvasta näemme, mutta johtuvatko ongelmat kaksikielisestä varhaiskasvatuksesta vai onko ongelmien taustalla jokin myy syy? Lähes puolet varhaiskasvattajista uskoo kaksikielisen varhaiskasvatuksen lisäävän kielenkehityksen ongelmia. Mikään aiemmin mainitsemistani tutkimuksista ei allekirjoita tätä väittämää.

Kuva 5. Varhaiskasvatuksen henkilöstön havainnot kaksikielisen varhaiskasvatuksen ongelmista

5.3 Kaksikielisen varhaiskasvatuksen vaikutus lapseen

Kysyttäessä lasten toiminnasta toisella kielellä olivat vanhemmat ja henkilöstö samoilla linjoilla, vaikka vanhempien vastausten hajonta oli suurempaa kuin varhaiskasvattajilla. Jopa 20 vanhempaa koki lapsensa kiinnostuksen toista kieltä kohtaan lisääntyneen jonkin verran. Osgoodin asteikolla 5–1 oli 9 vanhempaa valinnut 5 ja 11 vanhempaa 4, kun vastaväitteenä (1) oli lapsen kiinnostuksen väheneminen toista kieltä kohtaan.

Enemmistö vanhemmista valitsi arvon 5 seuraavien väitteiden kohdalla:

- lapsi oppi paljon toisen kielen sanoja (13 vanhempaa)
- lapsi lauloi toisenkielisiä lauluja (11 vanhempaa)
- lapsi sai toisenkielisiä kavereita (16 vanhempaa)

Vanhempien vastauksissa oli yksi (1) vastaus kaikissa Osgoodin asteikon pienimmän arvon väitteissä eli lapsen kiinnostus kieltä kohtaan väheni, lapsi ei oppinut lainkaan toisen kielen sanoja, lapsi lauloi vain äidinkielellään, lapsella on vain samankielisiä kavereita ja lopuksi lapsen positiivisuus toista kieltä kohtaan väheni. Tässä olisi ollut hyvin mielenkiintoista saada tietää koskiko nämä

vastaukset yhtä ja samaa lasta ja jos, niin siinä tapauksessa hänellä on mah-
tanut olla todella kurja varhaiskasvatus, vaikka toki on mahdollista, että lap-
sella oli riittävästi omankielistä seuraa ja puuhaa.

5.4 Millaisena vanhemmat kokivat varhaiskasvatuksen yleensä

Tämän kysymyksen vastaukset ovat keskiarvoltaan kohtalaiset, varsinkin kol-
messa ensimmäisessä kohdassa. Sen sijaan vanhemmat ovat kokeneet, ettei
toimintaa ole juurikaan suunniteltu kielen oppimisen kannalta tavoitteelliseksi.
Myös lapsilähtöisen toiminnan suunnitteluun tulisi kiinnittää enemmän huo-
miota. Vai voisiko olla, ettei vanhempia ole informoitu riittävästi toiminnasta ja
sen lapsilähtöisyydestä. On mahdollista, ettei Loviisan kaupungin varhaiskas-
vatussyksiköissä ole toteutettu kaksikielistä varhaiskasvatusta kovinkaan tavoit-
teellisesti, vaan enemmän luonnollisesti, kuten perheissä. Tavoitteellisuutta li-
säisi sen kirjaaminen lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan, jolloin varhais-
kasvattajat ovat sitoutuneet sen toteuttamiseen. Lapset ovatkin oppineet kie-
len ”siinä sivussa”, nopeita oppijoita kun ovat.

85,2 % vastanneista vanhemmista koki kaksikielisen varhaiskasvatuksen tär-
keänä.

	5	4	3	2	1		Yh- teensä	Kes- kiarvo	Me- di- aani
Luovuuteen kannustavana	9	10	6	2	0	Tylsänä	27	4,0	4,0
	33,3%	37,1%	22,2%	7,4%	0,0%				
Lapsilähtöi- senä	9	11	6	0	1	Aikuisläh- töisenä	27	4,0	4,0
	33,3%	40,8%	22,2%	0,0%	3,7%				
Sujuvasti kak- sikielisenä	9	10	5	3	0	Yksikieli- senä	27	3,9	4,0
	33,3%	37,1%	18,5%	11,1%	0,0%				
Tavoitteelli- sena kielen oppimisen kannalta	6	6	10	4	1	Huolimat- tomasti suunnitel- tuna	27	3,4	3,0
	22,2%	22,2%	37,1%	14,8%	3,7%				
Yhteensä								3,8	4,0

Kuva 5. Vanhempien vastaukset Osgoodin asteikolla. Millaisena he kokevat varhaiskasvatuk-
sen toiminnan.

5.5 Varhaiskasvattajien kokemus heidän omasta toiminnastaan ja tuen tarpeestaan

Tutkimuksessa selvitettiin sekä varhaiskasvattajien oma näkemys toiminnastaan että vanhempien näkemys varhaiskasvattajien toiminnasta.

Vanhemmilta kysyttiin, varhaiskasvattajien työskentelyyn liittyviä, kysymyksiä, jotka koskivat seuraavia aiheita:

- työmotivaatiota
- ammattitaitoa
- innostusta
- avoimuutta
- yhteistyöhalukkuutta

Tulokset ovat todella yhteneviä, sillä Osgoodin asteikolla 5–1, moodi (yleisin vastattu arvo) kolmeen ensimmäiseen (työmotivaatio, ammattitaito, innostus) on kummallakin vastaajajoukolla 4 ja kahteen jälkimmäiseen (avoimuus, yhteistyöhalukkuus) 5.

Edellä mainittujen aiheiden lisäksi varhaiskasvattajilta kysyttiin myös muun muassa kiinnostuksesta lisäkoulutukseen. Henkilöstön vastauksissa ainoastaan henkilöstövajausta koskevan, ”Kyllä me selvitään – taas saa raataa hiki hatussa”, kysymyksen moodi on 3, jonka vastasi 46,5 % vastaajista.

Kysyttäessä varhaiskasvattajilta heidän tarpeestaan lisäkoulutukseen tai materiaaleihin, vastasi heistä 6 (46,2 %) tarvitsevansa toisen kielistä materiaalia, kuten lauluja, loruja ja leikkejä, 3 varhaiskasvattajaa toivoi lisäkoulutusta eri toiminnoissa yleensäkin ja 3 varhaiskasvatukseen liittyvää toisen kielistä sanastoa. 1 kasvattaja ei tarvinnut mitään ja 1 koki tarvitsevansa kummankin kotimaisen kielen koulutusta, koska hänen äidinkielensä oli jokin muu.

5.6 Vanhempien ajatukset ja toiveet

Vaikka suuri osa vanhemmista (22) oli vastannut valinneensa kaksikielisen varhaiskasvatuksen yksikön siitä syystä, että se oli perheen lähipäiväkoti ja

vain yksi (1) vastasi valinneensa päiväkodin, jotta lapsi oppisi myös toisen kotimaisen kielen, laittaisi 27 vanhemmasta 20 lapsensa tulevaisuudessa kaksikieliseen varhaiskasvatukseen. Samoin 20 vanhempaa kannustaisi tuttaviaan-kin laittamaan lapsensa samaan paikkaan.

Vanhemmista 21 vastasi puhuvansa positiivisesti kaksikielisestä varhaiskasvatuksesta ja jopa 23 heistä kokee kaksikielisen varhaiskasvatuksen tärkeänä ja toivoo sen jatkuvan. Nämä vastaukset yllättivät minut kielipositiivisuudellaan, vaikka toivoinkin melko suuren osan vanhemmista olevan tyytyväinen kaksikielisyyteen varhaiskasvatuksessa.

Tässä tutkimuksessa vastasi 24 vanhempaa kokevansa kaksikielisyyden olevan tärkeässä asemassa paikkakunnallamme (Loviisa). Sen sijaan (vain) 21 vanhempaa koki kielitaidon olevan tärkeässä asemassa lapsensa tulevaisuudessa. Mielestäni näissä vastauksissa esiintyy hieman ristiriitaa.

Vanhemmista 15 voisi olla kiinnostunut myös kaksikielisestä opetuksesta ja 16 vanhempaa toivoisi enemmän toisen kielen käyttöä varhaiskasvatuksessa.

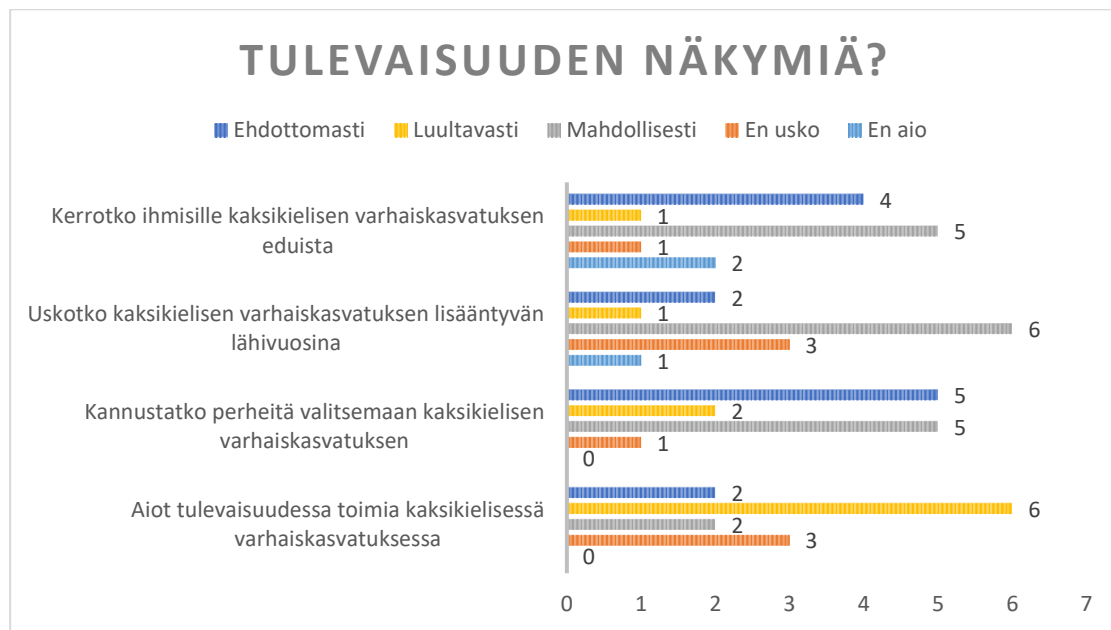
5.7 Varhaiskasvattajien ajatukset ja toiveet

Varhaiskasvattajien näkemykset tulevaisuudesta ja omasta toiminnastaan olivat huomattavasti hajanaisemmat kuin vanhemmilla. viisi (5) varhaiskasvattajaa 13:sta kertoisi ehdottomasti tai luultavasti kertovansa ihmisille kaksikielisen varhaiskasvatuksen eduista ja kolme (3) ei aio tai ei usko aikovansa kertoa niistä. Olisi mielenkiintoista saada tietää, miksi?

Odotettua oli se, että usko kaksikielisen varhaiskasvatuksen lisääntymiseen lähivuosina on heikohko. Onhan viime vuosina suljettu useampi kaksikielinen yksikkö, eikä tilalle ole tullut uusia, vaan lapset on sijoitettu pääsääntöisesti yksikielisiin ryhmiin.

Kohdassa ”aion tulevaisuudessa toimia kaksikielisessä varhaiskasvatuksessa” herättää ajatuksia ja kysymyksiä se, onko niillä viidellä vastaajalla vaihtoeht-

tona yksikielinen varhaiskasvatus vai kokonaan jokin toinen ala? Onko vähäinen usko kaksikielisessä varhaiskasvatuksessa toimimiseen juuri sellaisten yksiköiden vähyys vai oma haluttomuus?

Kuva 6. Miten varhaiskasvattajat näkevät tulevaisuutensa

Varhaiskasvattajista viisi (5) vastaajaa kannustaisi, viisi (5) mahdollisesti kannustaisi ja yksi luultavasti kannustaisi perheitä valitsemaan kaksikielisen varhaiskasvatuksen. Tämä yllätti, koska harvempi kasvattaja kuitenkaan puhui kaksikielisen varhaiskasvatuksen eduista.

Alla olevassa kuvassa näemme varhaiskasvattajien vastaukset koskien ehdotuksia kaksikielisen varhaiskasvatuksen toteuttamisesta. Yllätyin kohdan, ”toiminnan suunnittelussa tulee hyödyntää henkilöstön vahvuuksia, myös kielellisiä”, vastauksista, jotka ovat jakautuneet lähes tasan vastausvaihtoehtojen ääripäihin. Seitsemän (7) vastaajaa on ehdotuksesta täysin eri mieltä, kun kuusi (6) vastaajaa oli ehdotuksesta täysin samaa mieltä. Olen yllätynyt vastauksesta siksi, että olemme omissa tiimeissänni hyvin pitkälti hyödyntäneet toistemme vahvuuksia, myös kielellisiä vahvuuksia toiminnassamme. Herääkin kysymys, olemmeko me toimineet täysin eri tavalla kuin muut ja mikä on oikea toimintatapa?

Miten voisi olla hyvä mielestäsi toimia?	1	2	3	4	5	Keskiarvo	Mediaani
Kaksikielisessä ryhmässä tulisi olla ainakin yksi äidinkielenään suomea ja yksi äidinkielenään ruotsia puhuva kasvattaja	30,8%	23,1%	0,0%	7,7%	38,4%	3,0	2,0
Toiminnan suunnittelussa tulee hyödyntää henkilöstön vahvuuksia, myös kielellisiä	53,8%	0,0%	0,0%	0,0%	46,2%	2,8	1,0
Kaksikielistä varhaiskasvatusta tulisi lisätä Loviisan alueella	16,7%	8,3%	25,0%	16,7%	33,3%	3,4	3,5
Kaksikielinen varhaiskasvatus mahdollistaa lapsen luonnollisen kaksikielisyyden	23,1%	7,7%	15,4%	23,1%	30,7%	3,3	4,0
Kaksikieliset koulut ja luokat ovat tulevaisuutta	7,7%	7,7%	15,4%	46,1%	23,1%	3,7	4,0
Vähintään kielirikasteinen toiminta tulisi laajentaa jokaiseen päiväkotiin Loviisan alueella	15,4%	23,1%	15,4%	15,4%	30,7%	3,2	3,0
Kiertävällä (kielirikasteinen/ kaksikielinen) varhaiskasvatuksen ammattilaisella voisi olla tarvetta esim. kielikerhon muodossa	7,7%	23,1%	7,7%	23,1%	38,4%	3,6	4,0

Kuva 7. Likertin asteikko. Mitä mieltä olet näistä ehdotuksista

5= Täysin samaa mieltä, 4= Osittain samaa mieltä, 3= Ei väliä, 2= Osittain eri mieltä, 1= Täysin eri mieltä

Tasaisesti, yhden vastauksen erolla, jakaantuu myös kohdan ”Kaksikielisessä ryhmässä tulisi olla ainakin yksi äidinkielenään suomea ja yksi äidinkielenään ruotsia puhuva kasvattaja” ehdotus.

Tässä kysymyksessä olin tehnyt virheen, sillä Likertin asteikon numerojärjestys on eri kuin muissa saman asteikon aiemmissä kysymyksissä.

6 TUTKIMUSTULOKSET

Opinnäytetyöni oli kvantitatiivinen tutkimustyö. Sen tavoitteena oli selvittää sekä kaksikielisessä varhaiskasvatuksessa olevien tai olleiden lasten vanhempien että sellaisessa toimivien ja toimineiden varhaiskasvattajien näkemyksiä ja kokemuksia kaksikielisestä varhaiskasvatuksesta.

Tutkimukseni kyselyt pohjautuivat laajaan teoriaan ja lukuisiin aiempiin tutkimuksiin, mutta myös niiden lisäksi omaan kokemukseeni kaksikielisessä varhaiskasvatuksessa, jotka kaikki vahvistivat sen, että lapsella on mahdollista, jopa todennäköistä, kehittyä luonnollisesti kaksi- tai monikieliseksi suotuisassa

ympäristössä, jossa lapsen kielen kehittymistä tuetaan häntä kiinnostavalla toiminnalla ja positiivisella vuorovaikutuksella. (Verkama s.a.)

Varhaiskasvatuksessa, joka voi olla joko päiväkotitoimintaa, perhepäivähoitoa tai avointa varhaiskasvatustoimintaa (Varhaiskasvatustilaki 540/2018,1 §–3 §), tuetaan lapsen oppimisen edellytyksiä ja turvataan mahdollisimman pysyvät vuorovaikutussuhteet ja tunnistetaan lapsen yksilölliset tarpeet sekä vastataan niihin. Varhaiskasvatusta määrittää sekä varhaiskasvatustilaki, että varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, mikä asettaa varhaiskasvattajien ja vanhempien yhteiseksi tavoitteeksi lapsen kielellisten taitojen ja valmiuksien kehittymisen. Vaikka ensisijaisena tavoitteena saattaa olla lapsen tukeminen hänen opetuskielensä kehittämisessä, on tärkeää ymmärtää ja huomioida lasten kasvaminen erilaisissa kielellisissä ympäristöissä sekä se, että lapset voivat omaksua samanaikaisesti useita kieliä.

Puhumaan oppiminen edellyttää vuorovaikutusta ja kielten varhaisella kuulemisella on suuri merkitys lapsen kielen kehittymiseen. Lapsen kasvava kiinnostus kieltä ja puhetta kohtaan antaa hyvän kasvupohjan lapsen oppimiselle. (Hakamo 2011,11–15.) Monet lapset viettävät suuren osan päiväistään varhaiskasvatuksessa, jolloin myös kielellinen oppiminen tapahtuu suurelta osin siellä. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjatut suunnitelmat ja tavoitteet kuvaavat sitä, miten oppimisympäristöllä ja pedagogisella toiminnalla tuetaan lapsen kehitystä ja oppimista. (Sundman 2013, 11–13.) Tähän suunnitelmaan tulisi kirjata myös lapsen kaksikielisyyden tukemiseen liittyvät tavoitteet.

Mikäli lapsi on saanut kotoa tai kasvuympäristöstään vähintään kaksi tasavahvaa kieltä, on hän simultaanisesti kaksikielinen. Mikäli lapsi on oppinut ensin äidinkielensä ja sen jälkeen muita kieliä kasvuympäristössään, on hänellä peräkkäinen kaksi- tai monikielisyys. (Tanczos 2021.) Koska lapsi pystyy omaksumaan helposti useampaa kuin yhtä kieltä sen kuitenkaan vaarantamatta kielenkehitystä, olisi mielestäni ideaalista saada kaikille lapsille joko simultaaninen tai peräkkäinen kaksi- tai monikielisyys, jolloin vuorovaikutus useampien ihmisten kanssa mahdollistuu.

Kaksikielinen varhaiskasvatus jaetaan laajamittaiseen ja suppeampaan. Suppeammassa kaksikielisessä varhaiskasvatuksessa on tavoitteena lasten mielenkiinnon herättäminen, mutta myös lasten myönteisen asenteen lisääminen kieliä kohtaan. Vaikka tutkimukseni koskikin laajamittaisempaa toimintaa, oli kyselyn vastauksista luettavissa selvää kieliposiitivisuuden lisääntymistä, mikä on yksi kaksikielisen varhaiskasvatuksen tärkeimmistä myönteisistä vaikutuksista. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022, 54.)

Laajamittaisessa kielikylpytoiminnassa tapahtuu kaikki vuorovaikutus vain vieraalla kielellä. Kielikylpytoiminta jatkuu systemaattisesti myös peruskouluun ja mahdollisesti jopa sitä pidemmälle. Loviisassa toteutettiin useita vuosia sitten vanhemmille suunnattu, kysely kielikylpytoiminnan aloittamisesta. Kiinnostus siihen oli kuitenkin liian vähäistä, jotta toiminta olisi saatu käynnistettyä. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022, 53–54.)

Opinnäytetyön tutkimuksen kohteena olleessa ”muussa laajamittaisessa kaksikielisessä varhaiskasvatuksessa” toteutetaan vähintään 25 % toiminnasta muulla kuin varhaiskasvatuksen pääkielellä. Tässä kaksikielisen varhaiskasvatuksen muodossa suunnitellaan toiminta niin, että kahdella kielellä toteutusta varhaiskasvatuksesta muodostuu kokonaisuus, jossa kumpikin kieli on läsnä ja henkilökunnan mallintamisen ja lasten aktiivisen toiminnan kautta kehittyvät vähitellen. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022, 54.)

6.1 Johtopäätökset

Tässä opinnäytetyössä tuli ilmi, että varhaiskasvattajilla ja vanhemmilla oli osittain hyvin yhteneviä näkemyksiä kaksikielisestä varhaiskasvatuksesta ja sen toteuttamisesta, mutta myös varhaiskasvattajien toiminnasta.

Kyselylomakkeen kohdassa, jossa selvitettiin sekä varhaiskasvattajien omaa näkemystä toiminnastaan että vanhempien näkemystä varhaiskasvattajien toiminnasta ilmeni paljon yhtenevyyttä vastauksissa. Kysymykset koskivat varhaiskasvattajien työmotivaatiota, ammattitaitoa, innostusta, avoimuutta ja yhteistyöhalukkuutta. Osgoodin asteikolla 5–1 arvioitaessa, vastasivat sekä sekä

varhaiskasvattajat että vanhemmat yleisimmin arvon 4 kysyttäessä sekä työmotivaatiosta että ammattitaidosta ja innostuneisuudesta.

Varhaiskasvattajien avoimuudesta sekä yhteistyökyvystä ja -halusta kysyttäessä antoivat sekä vanhemmat että varhaiskasvattajat niille yleisimmin arvoksi 5. Tämän kohdan kaikkien, vanhemmille ja varhaiskasvattajille asetettujen, yhteisten kysymysten moodi eli yleisin vastattu arvo oli 4 tai 5.

Varhaiskasvattajilla oli edellä mainittujen kysymysten lisäksi, kysymyksiä myös muun muassa heidän kiinnostuksestaan lisäkoulutukseen, työssä kehittymiseen ja tiimityöskentelyyn, joissa kaikissa moodi oli myös 5 ja 4. Varhaiskasvattajista 1 oli vastannut muutamaan kohtaan 2, mikä kertoo työmotivaation ja innostuksen häviämisestä, jolloin lisäkoulutuskaan ei kiinnosta.

Joissain kysymyksissä oli selvää eroavaisuutta varhaiskasvattajien ja vanhempien välillä. Varhaiskasvattajien näkemykset olivat pessimistisempiä kuin vanhempien. Esimerkiksi kohtaan ”kaksikielisyys hidastaa lapsen kielen kehittymistä” olivat varhaiskasvattajat vanhempia enemmän sitä mieltä. Vanhemmat vaikuttivat olleen pääosin tyytyväisiä kaksikieliseen varhaiskasvatukseen.

Kysyttäessä varhaiskasvattajilta heidän näkemystään kaksikielisen varhaiskasvatuksen vaikutuksista lapsen kielen kehittymisen hidastumiseen oli useimmiten annetut vastaukset ”jonkin verran” ja ”melko usein”. Samoin 6 varhaiskasvattajaa 13:sta vastasi kaksikielisen varhaiskasvatuksen lisäävän kielenkehityksen ongelmia jonkin verran, melko usein tai usein. Vanhemmat eivät kokeneet asian olevan niin, eivätkä aiemmat tutkimuksetkaan tukeneet varhaiskasvattajien näkemystä.

(Bourgogne 2013, 23–27), joiden mukaan kaksikieliset lapset eivät opi puhumaan yhtään yksikielisiä lapsia myöhemmin, eikä kaksikielisillä lapsilla ole sen enempiä kielenkehityksen ongelmia kuin yksikielisillä lapsilla. Tutkimukset tukevat myös lapsen monikielisyyden luonnollista kehittymistä eli lapsi voi oppia useita kieliä, mikäli niitä käytetään hänen sosiaalisessa ympäristössään säännöllisesti (Bourgogne 2013, 29–32).

Kaksikielisissä ryhmissä toimivilla varhaiskasvattajilla on tarpeita muun muassa koulutukselle ja toisen kieliselle materiaalille, vaikka varhaiskasvattajat kokevatkin olevansa ammattitaitoisia, innostuneita ja yhteistyökykyisiä. Koulutus kaikissa muodoissaan ja kaksikielinen tai toisen kielinen materiaali tuo varhaiskasvattajille lisää ammattitaitoa ja työkaluja toiminnan toteuttamiseen. Kun koulutustarve lähtee varhaiskasvattajista itsestään, motivoi se heitä oppimaan.

Kaikki varhaiskasvattajat eivät kuitenkaan nähneet tulevaisuuttaan kaksikielisessä varhaiskasvatuksessa ja puolet vastaajista piti kaksikielisen varhaiskasvatuksen lisääntymisen tulevaisuudessa "vain" mahdollisena. He eivät myöskään kokeneet kaikki tärkeänä sitä, että toiminnassa hyödynnettäisiin varhaiskasvattajien kielellisiä ja muita vahvuuksia.

Tutkimukseni yhteenveto tiivistettynä on vanhempien positiivinen suhtautuminen kaksikieliseen varhaiskasvatukseen, melko suuri luottamus varhaiskasvattajien ammattitaitoon, yhteistyökykyyn ja avoimuuteen. Vanhempien kokemukset kaksikielisestä varhaiskasvatuksesta ovat suurelta osin positiivisia. Ennen kaikkea vanhemmat kokivat kielipositiivisuuden lisääntymisen, kieliin ja niiden oppimiseen suuntautuvan kiinnostuksen lisääntymisen, lapsen sosiaalisen ympäristön kasvamisen ja kieleen liittyvän kiusaamisen vähenemisen olevan kaksikielisen varhaiskasvatuksen positiivisia vaikutuksia. He toivovatkin kaksikielisen varhaiskasvatuksen jatkuvan, vaikka valitsivat kaksikielisen varhaiskasvatuksen, koska sitä toteutettiin heidän lähipäiväkodissaan.

Varhaiskasvattajista enemmistö kokee olevansa ammattitaitoisia, innostuneita, yhteistyöhaluisia ja -kykyisiä sekä motivoituneita toteuttamaan kaksikielistä varhaiskasvatusta. Kaikki varhaiskasvattajat eivät kokeneet kaksikielisen varhaiskasvatuksen vaikuttavan lapseen positiivisesti, mutta enemmistö heistä koki kaksikielisyyden kasvattavan lasten sosiaalista ympäristöä, lisäävän kielipositiivisuutta sekä kiinnostusta kieliin ja niiden oppimiseen.

Toteutettu tutkimus vastasi asetettuihin tutkimuskysymyksiin, jotka olivat

- Millaisena vanhemmat näkevät ja kokevat kaksikielisen varhaiskasvatuksen?

- Mikä on henkilöstön näkemys ja kokemus kaksikielisestä varhaiskasvatuksesta?

Tutkimus antaa opinnäytetyön tilaajalle työkaluja kaksikielisen varhaiskasvatuksen kehittämiseen. Vanhempien osallistaminen toiminnan suunnitteluun ottaen huomioon heidän näkemyksensä ja toiveensa, tekee mahdollisesti kaksikielisestä varhaiskasvatuksesta helpommin lähestyttävän ja madaltaa kynnystä sen valitsemiseen. Tilaajalla on nyt myös tuoretta tietoa varhaiskasvattajien näkemyksistä ja toiveista, joita kannattaa hyödyntää työmotivaation ylläpitäjänä sekä varhaiskasvattajien ammattitaidon ja työn mielekkyyden lisääjänä.

6.2 Toteutuksen ja menetelmien tarkastelu

Olin jo hyvin aikaisessa vaiheessa opinnäytetyötäni päättänyt toteuttaa kyselyni Webropol-ohjelmalla, jonka käyttöä olin harjoitellut aiemmalla opintojaksoilla. Webropol-kyselylomakkeiden kysymysten rakentaminen oli mielestäni kuitenkin yllättävän hankalaa. Tiesin mitä halusin kysyä ja oletin kysymysten muotoilun olevan helppoa, sillä olihan minulla teoriaan ja aiempiin tutkimuksiin pohjautuvaa tietoa sekä omakohtaista kokemusta kaksikielisestä varhaiskasvatuksesta ja kaksikielisyydestä yleensä.

Lähdekirjallisuuden ja aiempien tutkimustulosten tarkastelu ja sisäistäminen vei odotettua pidemmän ajan ja valtava, tutkimusta edeltävän työn määrä yllätti, vaikka olikin tiedossa, että aiheeseen perehtymiseen menee aikaa.

Tein kyselylomakkeita pitkään. Suunnittelin, hahmottelin, muokkasin, muutin ja kirjoitin uudestaan. Julkaistessani kyselyn viitekirjeineen olin mielestäni onnistunut kysymysten muotoilussa ja sisällössä hyvin.

Huomasin jälkeenpäin, että vaikka sain mielestäni aikaiseksi hyvät ja selkeät kysymykset sekä sopivat ääripään vaihtoehdot Osgoodin asteikon kysymyksiin, olivat osa kysymyksistä huonosti aseteltu. Lisäksi vanhemmille ja varhaiskasvattajille asetetut kysymykset olisivat voineet olla vieläkin suuremmalta osin samanlaisia. Toki oli välttämättömyys kysyä myös juuri sille kohderyhmälle asetettuja kysymyksiä.

Huomasin myös yhden selvän virheen vasta saatuani useita vastauksia. Varhaiskasvattajien kyselylomakkeella pyydettiin vielä vastaamaan seuraaviin ehdotuksiin, kuten muun muassa ”toiminnan suunnittelussa tulee hyödyntää myös kielellisiä vahvuuksia”, jonka olin laittanut nousevaan Likertin asteikkoon 1–5. Aiemmissä kysymyksissä asteikko ollut laskeva ja koska tässä kysymyksessä kuitenkin numeroiden ”merkitykset” olivat samanlaiset kuin aiemmissä kysymyksissä, en voi luottaa tämän kysymyksen vastauksiin. Vastauksissa olikin muita lomakkeen kohtia enemmän hajontaa ja ääripään vastauksia. Nyt harmittaa, etten tiedä ovatko vastaukset oikeasti sellaisia vai johtuvatko ne virheistäni.

Opinnäytetyön toteutuksessa kaipasin henkilöä, jonka kanssa reflektoida ajatuksia, käydä yhdessä läpi aineistoa ja tuotettua tekstiä. Samoin olisi työpäristä ollut apua kyselyn rakentamisessa ja vastausten analysoinnissa. Haasteena olikin tarkastaa itse tuotettua tekstiä analyyttisesti ja puolueettomasti. Onneksi sain tukea ohjaavalta opettajalta. Työmäärä oli myös kaksinkertainen verrattuna työparin kanssa tehtyyn opinnäytetyöhön.

Wepropol-kysely on loistava menetelmä takaamaan tutkimuksen luotettavuus ja toistettavuus, mikäli se toteutetaan hyvin suunniteltuna. Kyselyni onnistui mielestäni melko hyvin, mutta olisi kannattanut tehdä koekysely, jolloin olisin mahdollisesti havainnut nyt syntyneet epäkohdat.

Sain kyselyn avoimen vastauksen kohtaan yhdeltä varhaiskasvattajalta erittäin hyvän kommentin koskien kyselyn kieltä:

”Olisi suotavaa kun tekee kyselyn kaksikielisyydestä että saatekirjeet niin henkilökunnalle kun vanhemmille olisi sekä suomeksi että ruotsiksi. Varsinkin jos kokee molempien kielien olevan yhtä tärkeitä.”

Mietinkin ensin, pitäisikö kysely toteuttaa kahdella kielellä. Samoin suunnittelin saatekirjeen kirjoittamista myös ruotsiksi, mutta luovuin siitä ensinnäkin siksi, että kokemukseni mukaan useat ruotsinkielisetkin haluavat muun muassa viralliset lomakkeet suomeksi, koska ne ovat selkeämpiä. Toiseksi, kun on kyse kaksikielisen varhaiskasvatuksen henkilöstöstä, uskon kaikkien ymmärtävän

suomea ja osaavan lukea sekä kysymykset että vastausvaihtoehdot. Webropol-kyselyssä ei kuitenkaan tarvitse itse kirjoittaa mitään, jos ei niin halua. Onnekseni sain näinkin monta vastausta vanhemmilta. Henkilöstöltä odotin enemmän vastauksia. Toki voi olla, että jotkut ovat pahoittaneet mielensä ruotsinkielisen kyselyn ja saatekirjeen puuttumisesta, eivätkä siksi ole vastanneet.

6.3 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys sekä kestävä kehitys

Tutkimukseni luotettavuus pyrittiin varmistamaan tarpeeksi laajalla joukolla vastaajia, jolloin tutkimuksen ulkoinen validiteetti eli yleistettävyys, mutta myös reliabiliteetti eli luotettavuus ja toistettavuus, toteutuu paremmin kuin pienellä vastaajaryhmällä. On oleellista, että kyselyiden kohderyhmä on valittu oikein eli minun tutkimuksessani kaksikielisen varhaiskasvatuksen nykyiset tai entiset ammattilaiset ja kaksikielisessä varhaiskasvatuksessa olevien/olleiden lasten vanhemmat. Silloin tutkimustulokset ovat yleistettävissä vastaavassa kohderyhmässä. (Kananen 2015, 337–361.)

Tutkimusprosessissa on aina mahdollisuus joko tutkijasta, aineistosta tai tutkittavista johtuviin virheisiin. Niihin tulisi varautua jo tutkimuksen alussa, jotta luotettavuus varmistettaisiin. Huomaan ajatelleeni luotettavuutta syvällisemmin vasta kyselyn lähetettyäni ja vastauksia saatuani, vaikka olinkin valinnut juuri Webropol-kyselyn taatakseni tutkimuksen luotettavuuden. (Kananen 2015, 337–351.)

Toivoin varhaiskasvattajien ymmärtäneen itsereflektion merkityksen ja sen, että he vastasivat todenmukaisesti, eivätkä muuttaneet vastauksiaan sellaisiksi, mitä uskoivat minun odottaneen. Vastauksista tein lopuksi yhteenvedon ja vertailin vanhempien ja varhaiskasvattajien kokemuksia. Ovatko vastaukset luotettavia vai vaikuttiko numeroinnin järjestys siihen, että vastaajat ovat epähuomiossa vastanneet aiempien kysymysten numeroinnin mukaan? Huomasin tehneeni virheen, jossa yhden kysymyksen numeroinnin järjestys oli erilainen kuin muissa kysymyksissä, mutta huomasin sen vasta julkaistuani kyselyn, joten en voinut tehdä siihen enää muutoksia, koska siihen oli jo vastattu.

Olin kohtalaisen tyytyväinen vanhempien vastausmäärään, vaikka olin oletta-
nut saavani vielä enemmän vastauksia. Varhaiskasvattajien vastauksia sain
todella vähän, mikäli kyselyni oli jaettu kaikille kaksikielisessä varhaiskasva-
tuksessa toimiville ja toimineille varhaiskasvattajille. Epäilen hieman sitä, että
kyselyni olisi tavoittanut kaikki kohderyhmän vastaajat, sillä uskon kyselyn ja-
kelijoille olleen hieman epäselvää, keille kaikille kysely olisi pitänyt lähettää.
Vaikka päiväkodin johtajan alaisuudessa ei ole juuri nyt yhtään kaksikielistä
ryhmää tai päiväkotia, voi henkilöstössä olla sellaisia, jotka ovat aiemmin toi-
mineet sellaisessa. On harmillista, mikäli vastausprosentti jäi sen vuoksi niin
alhaiseksi.

Yleisiä eettisiä periaatteita minun oli tutkimuksessani helppoa noudattaa,
koska en tavannut tutkittaviani koskaan kasvokkain, eikä heidän henkilöllisyy-
tensä selvinnyt missään vaiheessa. (Tenk 2020, 7)

Tutkimukseni eettisyyden varmistamisessa peilaan työtäni Tutkimuseettisen
neuvottelukunnan (2012) julkaisemaan ”Opinnäytetyön eettiset ohjeet – Opis-
kelijan muistilista”. Olen selvittänyt esteellisyyteni ja olen melko perinpohjai-
sesti perehtynyt opinnäytetyöni aiheeseen. Olen myös ohjaajani kanssa yh-
dessä muutamaan kertaan pohtinut työni edellyttämiä resursseja.

Olen saanut tutkimusluvan ennen tutkimukseni aloittamista ja tehnyt opinnäy-
tetyön sopimuksen yhteistyötahon kanssa. Olen ohjaavan opettajani kanssa
pitänyt palavereja liittyen opinnäytetyöni etenemiseen ja saanut opettajalta tar-
vittua ohjausta. Olen täysin tietoinen siitä, että opinnäytetyöni tullaan tarkista-
maan plagiaatintunnistusjärjestelmässä, kuten myös siitä, että opinnäytetyöni
on julkinen asiakirja. (Opinnäytetyön eettiset suositukset s.a.)

Sosiaalisen kestävän kehityksen osa-alueisiin voidaan laskea kaksikielisessä
varhaiskasvatuksessa näkyvät kahden kulttuurin eli suomalaisten perinteiden
lisäksi myös suomenruotsalaisten kulttuuri, mikä pitää sisällään muun muassa
joulunaikaan tärkeän Lucia-juhlan. Kielestä riippumatta tulee kaikissa varhais-
kasvatusyksiköissä toteutua niin kiusaamisen ehkäisyä kuin toisten kunnioitta-
mista, mutta uskon että lasten kaksikielisyys ja jo positiivinen suhtautuminen
toisen kielisiin vähentää kiusaamista ja lisää toisten kunnioittamista. (Mitä on
kestävä kehitys? s.a.)

6.4 Oppimisen reflektointi

Olen työskennellyt lähes 20 vuotta varhaiskasvatuksessa ja lähes aina kaksikielisessä varhaiskasvatuksessa. Olen toteuttanut varhaiskasvatusta aina siinä hetkessä olevien suositusten mukaan ja luottanut sen hetkisiin ohjeistuksiin, vaikka ne eivät ole mielestäni olleet oman kokemukseni mukaan järkeviä. Näihin "ohilyönteihin" luen mukaan nyt jo edesmenneen opintohallituksen suosituksen yksikielisistä ryhmistä ja siitä, että lapselle tuli varhaiskasvatuksessa puhua vain hänen tulevalla koulukielellään.

Olen opinnäytetyössäni tutkinut muun muassa kaksikielisyyden kehittymistä, sen haasteita ja erilaisia vaikutuksia lapseen. Olen lukenut useita teorialähteitä, selannut aiempia tutkimuksia ja niiden tuloksia, olen perehtynyt kaksikieliseen varhaiskasvatukseen useasta näkökulmasta ja oppinut matkan aikana valtavasti. Niinpä voin rehellisesti sanoa, että kaikkeen teoriaan ja tutkimuksiin tutustumisen jälkeen olen saanut vahvistusta omille kokemuksilleni kaksikielisyydestä ja kaksikielisestä varhaiskasvatuksesta.

Olen oppinut, paitsi lisää lapsen kaksikielisyyden kehittymisestä, myös itse tutkimuksen tekemisestä. Mikäli aloittaisin opinnäytetyöni huomenna, toteuttaisin sen varmasti heti alusta alkaen huolellisemmin, tavoitteellisemmin ja johdonmukaisemmin kuin miten toimin tämän tutkimukseni kanssa.

Olen opinnäytetyön tekemisen lisäksi reflektoinut myös omaa aiempaa toimintaani kaksikielisessä varhaiskasvatuksessa ja varhaiskasvatuksessa yleensäkin. Huomaan, että vaikka olen toteuttanut suunnitelmallista ja tavoitteellista varhaiskasvatusta, en itsekään ole tehnyt sitä "vieraan" kielen oppimisen näkökulmasta niin sanotussa normaalissa päiväkotiryhmässä, paitsi S2-lapsilla, joilla äidinkieli on jokin muu kuin suomi tai ruotsi.

Tavoitteellista ja suunnitelmallista kaksikielisistä varhaiskasvatusta toteutin ainoastaan silloin, kun pidin kaksikielistä leikkikerhoa, jossa 1/3 lapsista oli suomenkielisiä, 1/3 lapsista oli ruotsinkielisiä ja 1/3 lapsista oli kaksikielisiä. Silloin

olosuhteet pakottivat suunnitelmallisuuteen ja se toimi näin jälkikäteen mietittynä todella hyvin, vaikka se vaatikin melkoisesti työtä. Olen ylpeä siitä työstä, minkä silloin tein.

Uskon olevani tämän opinnäytetyön tekemisen jälkeen aiempaa valveutuneempi varhaiskasvattaja riippumatta siitä toiminko yksi- tai kaksikielisessä varhaiskasvatuksessa.

6.5 Kehittämisen- ja jatkotutkimusideat

Mielestäni kaksikielisestä varhaiskasvatuksesta tulisi keskustella tuoda esille sen laajaan teoriaan ja tutkimustietoon perustuvia positiivisia vaikutuksia varsinkin varhaiskasvattajille, joilla oli hyvin ristiriitaisia näkemyksiä kaksikielisestä varhaiskasvatuksesta. Myös kaksikielisen varhaiskasvatuksen toteuttamisesta tulisi keskustella ja mahdollisuuksien mukaan kehittää sitä suunnitelmallisesti. Varhaiskasvatuksen kaksikielisyttä olisi myös tarpeellista markkinoida, jotta vanhemmat olisivat tietoisia siitä vaihtoehdosta.

Mietin itse sitä voisiko kaksikielistä varhaiskasvatusta markkinoida vanhemmille juuri lapsen kielen oppimisen herkkyyksia hyödyntävänä, lapsen elämään lisäarvoa tuovana toimintana.

Haasteena uskon olevan kaksikielisten varhaiskasvatusryhmien sulauttaminen osaksi niin sanottua "normaalia" varhaiskasvatustoimintaa. Tämän hetkisiin yksikielisiin ryhmiin saattaa olla henkilöstöä helpommin saatavilla kuin kaksikieliseen ryhmään. Ryhmien organisoinnin vaikeus luultavasti vähentää kaksikielisiä ryhmiä entisestään. Pienissä päiväkodeissa kaksikieliset ryhmät ja kaksikielinen toiminta perustui tarpeeseen, jota ei isommissa varhaiskasvatusyksiköissä välttämättä enää ole, kun saman kielisiä lapsia on tarpeeksi täyttämään koko ryhmä.

Varhaiskasvattajien kyselyn vastaukset herättivät ajatuksia ja kysymyksiä, joihin olisi mielenkiintoista saada vastauksia. Esimerkiksi ne varhaiskasvattajat, jotka eivät näe tulevaisuuttaan kaksikielisessä varhaiskasvatuksessa. Olisiko heillä mahdollisesti vaihtoehtona yksikielinen varhaiskasvatus vai kokonaan

jokin toinen ala? Onko vähäinen usko kaksikielisessä varhaiskasvatuksessa toimimiseen juuri sellaisten yksiköiden vähyyys vai oma haluttomuus? Onko kaksikielisyydestä, lapsen kielen oppimisesta ja kaksikielisen varhaiskasvatuksen vaikutuksista tiedotettu varhaiskasvattajia? Perustuvatko heidän näkemysensä omaan kokemukseen, tutkittuun tietoon, koulutukseen vai mihin? Kokevatko varhaiskasvattajat, että heidän toiminnallaan on lapsen kielenkehitystä edistävä vai hidastava vaikutus. Onko varhaiskasvattajilla kieliposiivisuutta, jota tarvittaisiin antamaan lapsille positiivinen kokemus kielten opettelusta ja oppimisesta?

Jatkotutkimuksena haluaisin selvittää, mitä yksikielisten lasten vanhemmat tietävät kaksikielisestä varhaiskasvatuksesta. Mitä he olettavat tai tietävät kaksikielisen varhaiskasvatuksen positiivisista ja negatiivisista vaikutuksista? Jos kaksikielisen varhaiskasvatuksen ryhmä tai yksikkö olisi perheen lähipäiväkoti, olisiko se ensisijainen vaihtoehto lapsen varhaiskasvatuspaikaksi?

Minua kiinnostaa kovasti, onko Loviisan kaupungilla halua kehittää ja laajentaa kaksikielistä varhaiskasvatusta. Voiko kaksikielisyyttä markkinoida etuna, jonka lapsi saa "ilmaiseksi" varhaiskasvatuksessa?

Yksi jatkotutkimus voisi koskea myös kaksikielisten varhaiskasvattajien kehittämistä ja toiminnan suunnitelmallisuutta ja tavoitteellisuutta. Kuinka sitä voidaan kehittää ja mahdollisesti tulevaisuudessa tutkia, onko sitä kehitetty ja miten?

Erityisenä haasteena olen kokenut kaikessa varhaiskasvatuksessa koronaajan vaatimat rajoitustoimenpiteet ja erityisjärjestelyt, jotka ovat luoneet omat haasteensa henkilöstölle ja kaikelle toiminnalle. Henkilöstön kuormitus, joka sai alkunsa covid19-taudin leviämisestä, jatkuu nyt sekä henkilöstön että lasten sairastelukierteenä. Pienissä yksiköissä, joissa yleisesti on toteutettu kaksikielistä varhaiskasvatusta, on haavoittuvuus suurempaa kuin isoissa yksiköissä, kun sairauslomasijaisia ei saada. Ymmärrän, että Loviisan kaupungilla on tarve suuremmille varhaiskasvatusyksiköille, jotka eivät ole yhtä haavoittuvaisia, kuin pienet. Toivon kuitenkin, että ryhmien monimuotoisuutta voitaisiin hyödyntää myös kaksikielisen varhaiskasvatuksen toteuttamiseen.

6.6 Kyselyssä sanottua

Kyselylomakkeeni lopussa oli vanhemmilla ja varhaiskasvattajilla mahdollisuus kertoa ajatuksiaan vapaasti. Varhaiskasvattajilta tuli yksi ainoa kommentti koskien kyselyn ja saatekirjeen kieltä, mutta vanhemmilta tuli pitkiäkin puheenvuoroja kaksikielisen varhaiskasvatuksen vaikutuksista ja toteuttamisesta. Ne olivat mielenkiintoista luettavaa ja toivat lisäarvoa kyselyn vastauksiin.

”Kaksikielisyyden hyvä toteutuminen vaatii mielestäni toiminnalta hyvää suunnitelmallisuutta, motivoitunutta henkilöstöä ja päivähoidon järjestäjältä hyvää tukea ja organisoimista. Ja itse toivoisin, että henkilöstöä valittaisiin työhön lähtökohtaisesti muiden ominaisuuksien ja ammattitaidon perusteella eikä vain kielitaidon perusteella. Loviisan kokoisessa kaupungissa voi olla vaikea löytää henkilöstöä avoimiin tehtäviin jos kielitaitovaatimukset ovat kovat. Kenties työnantajan tulisi panostaa henkilöstön kouluttautumiseen enemmän jos kaksikielisyyteen halutaan panostaa. Näin jo hakuvaiheessa saataisiin osaavat henkilöt töihin ja heidät voitaisiin kouluttaa kaksikielisyyden vaatimalla tavalla.” (Vanhemman 1 kommentti, 2023.)

”Päiväkodissa, jossa lapseni olivat, oli suurimmaksi osaksi kaksikielisiä lapsia. Kaksikielisyyttä tuki se, että leikkikaverit olivat sekä perheistä, jossa suomi oli vahvempi kieli että perheistä, jossa ruotsi oli vahvempi kieli. Erään täysin yksikielisen suomenkielisen perheen lapset oppivat parissa vuodessa ruotsin kielen niin hyvin, että lapset menivät ruotsinkieliseen kouluun ja menestyivät hyvin. Lapsillehan ei ole olemassa eri kieliä ja kieliryhmiä. He vain tietävät, että yhdelle sanotaan auto ja toiselle bil. Kaksikielinen varhaiskasvatus tukee avoimen mielen kasvamista ja hälventää ennakkoluuloja erikielisiä kohtaan. Puolikielisyyttä päivähoito ei aiheuta, kyllä äidinkieli opitaan kotona ja muu varhaiskasvatuksesta mukaan tarttuva kielitaito on vain plussaa sen päälle. Yhdestä asiasta pitäisin kiinni: tutkimusten mukaan lapsi oppii vaikka kuinka monta kieltä henkilöiltä, joka itse puhuvat äidinkieltään, eli tunnekieltään. Tämän takia kaksikielisessä ryhmässä tarvitaan molemman kielistä henkilökuntaa. Meidän päiväkodissamme koko henkilökunta puhui lapselle sitä kieltä, kummankieliseen kouluun lapsi oli menossa ja se oli ainoa heikkous. Ilmaisusta jää aina vivahteita pois jos puhuu heikompa kieltään lapselle.” (Vanhemman 2 kommentti, 2023.)

”Lapsi on nyt jo 10-vuotias, ruotsin opiskelu koulussa on hänelle helppoa ja kivaa ja hänellä on paljon myös ruotsinkielisiä kavereita. Huomattava ero veljiensä, jotka eivät ole olleet kaksikielisessä varhaiskasvatuksessa.” (Vanhemman 3 kommentti, 2023.)

”Kaksikielisyys tarhassa on tullut oikeastaan aika huomaamatta. Tarhasta kotiin päin siitä ei ole viestitty tai kerrottu sen kummemmin, mutta positiivista se on silti.” (Vanhemman 4 kommentti, 2023.)

”Päiväkodissa oli ainakin omien lasteni aikaan selkeästi eri ryhmät suomenkielisille ja ruotsinkielisille lapsille. Sisäänkäynnitkin oli järjestetty eri ovista. Pihalla kaikki lapset kyllä leikkivät keskenään ainakin toisinaan. Emme ainakaan tienneet, että kyse olisi ollut kielikylypypäiväkodistä. Osa hoitajista oli tosi ihania, mutta osa oli hieman leipiintynyt työhönsä.” (Vanhemman 5 kommentti, 2023.)

”Negatiiviset näkemykset koskevat lähinnä käyttämäämme päiväkotia, eikä minulla ole laajempaa kokemusta kaksikielisestä varhaiskasvatuksesta.” (Vanhemman 6 kommentti, 2023.)

”Kaksivuotias lapseni opettelee sujuvasti sanoja molemmilla kielillä. En ole kokenut hidastavan äidinkielen oppimista.” (Vanhemman 7 kommentti, 2023.)

” Olisi suotavaa kun tekee kyselyn kaksikielisyydestä että saatekirjeet niin henkilökunnalle kun vanhemmille olisi sekä suomeksi että ruotsiksi. Varsinkin jos kokee molempien kielten olevan yhtä tärkeitä.” (Varhaiskasvattajan kommentti 2013)

7 POHDINTAA

Aiempien tutkimusten ja teoreettisen viitekehyksen vahvistamana on kaksikielinen varhaiskasvatus erittäin hyvä keino sekä kehittää lapsen kielitaitoa että antaa valmiuksia kielten oppimiseen, mutta myös kasvattaa hänen kielitietoisuuttaan ja kiinnostustaan kieliä kohtaan ja vähentää ennakkoluuloja. Siitä olisi helppoa jatkaa kaksikieliseen perusopetukseen, jossa käytettäisiin sekä suomea että ruotsia. (Sundman 2013, 15–13.) Meillähän on Suomessa edelleen ihmisiä, jotka eivät osaa suomea, jolloin heidän saattaa olla vaikeaa saada palvelua äidinkielellään (vaikkei näin pitäisi olla) ja asioiden hoitaminen on hankalaa. Olisiko kaksikielisestä opetuksesta kiinnostuminen avain kaksikielisen varhaiskasvatuksen lisäämiseen? Vanhemmatkin kokivat kielitaidolla olevan lastensa tulevaisuudessa tärkeä rooli. Eivätkä ruotsinkieliset voi mielestäni mitenkään vastustaa kaksikielistä opetusta, vaikka kokisivatkin kaksikielisyyden haasteena kielensä säilymiselle. Kaksikielisellä paikkakunnalla koko ikäni eläneenä, suomea äidinkielenäni puhuvana kannustaisin kaikkia vanhempia mahdollistamaan lapselleen luonnollisen kaksi- tai monikielisyyden, jonka voi saavuttaa kaksikielisessä varhaiskasvatuksessa.

Kyselyssäni oli väittämä ”lapsen aivot kykenevät monimutkaisempaan ajatteluun, kuten muun muassa ongelmanratkaisuun” Itse pohdin tämän väittämän kohdalla sitä, että vaikka tätä tukee muun muassa Toronton yliopiston professorin, Ellen Bialystokin tutkimus, saattaa se tuntua utopistiselta joistain vanhemmista. Vaikka juuri luonteva koodin vaihto kahden kielen välillä muokkaa-kin lapsen aivoja ”joustavimmiksi”, mikä helpottaa myös toiminnan ohjausta voi se olla myös henkilöstön vaikeaa ymmärtää. (Bialystok & Craik 2010.)

Yllätyin siitä, kuinka moni varhaiskasvattajista oli eri mieltä siitä, että ”kaksikielinen varhaiskasvatus mahdollistaa lapsen luonnollisen kaksikielisyyden. Tätähän käsitelimme jo aiemmin tutkimuksessani ja aiemmat tutkimukset puhuvat tämän puolesta.

Voisiko varhaiskasvattajien työmotivaation ja innostuksen häviämistä selittää esimerkiksi korona-ajan erityisjärjestelyjen kuormittavuudella? Huomattavat sairauspoissaolot yhdistettynä sijaispulaan on varmasti kuormittanut varhaiskasvattajia. Vaikka yksiköiden sisällä toimitaankin joustavasti ja ”yhteen hiileen puhaltaen”, ei se aina riitä paikkaamaan henkilöstövajetta ja takaamaan laadukasta varhaiskasvatusta. Vaikka tässä tutkimuksessa ei kuormittavuutta nostettu esiin, olen itse havainnut sellaista useilla työpaikoilla.

Yllätyin varhaiskasvattajien vastauksista aiheeseen ”toiminnan suunnittelussa tulee hyödyntää henkilöstön vahvuuksia, myös kielellisiä”, koska olemme omissa tiimeissäni hyvin pitkälti hyödyntäneet toistemme vahvuuksia, myös kielellisiä, lähes työurani alusta saakka.

Olen puolestani positiivisesti yllättynyt vastauksista siitä, että ”kiertävällä (kielirikasteinen/ kaksikielisen) varhaiskasvatuksen ammattilaisella voisi olla tarvetta esimerkiksi kielikerhon muodossa”, jossa noin 60 % vastaajista oli täysin tai osittain samaa mieltä.

Asettamaniini tutkimuskysymyksiini ” Millaisena vanhemmat näkevät ja kokevat kaksikielisen varhaiskasvatuksen?” sekä ”Mikä on henkilöstön näkemys ja kokemus kaksikielisestä varhaiskasvatuksesta?” sain vastaukset, jotka olivat osittain odotettuja, mutta osittain erittäin yllättäviä. Yllätyin eniten siitä, että varhaiskasvattajien näkemykset olivat osittain selvästi ristiriidassa aiempien

tutkimustulosten kanssa. Olen olettanut varhaiskasvattajien olevan tietoinen toiminnan teoreettisesta viitekehyksestä ja tutkimustiedosta ja toimivan varhaiskasvatuksessa sen mukaan.

Lukiessani vanhempien vapaita kommentteja havahduin siihen, että päiväkodissa, jossa on viime vuosina toteutettu kaksikielistä varhaiskasvatusta, on aiemmin ollut tiukasti kielirajatut, yksikieliset ryhmät, jolloin lapset eivät ole mahdollisesti olleet juurikaan kontaktissa vieraampaan kieleen.

Olen pohtinut sitä, voisiko Loviisan kaupunki mahdollisesti tarjota varhaiskasvatuksessaan Kirsti Nousiaisen (2016) tekstissään esille tuomaa kielisuihku-toimintaa ”paikkaamaan ” ruotsinkielisten paikkojen ja ryhmien vähenemistä. Olisiko suomenkielisten lasten vanhemmilla kiinnostusta laittaa lapsensa tällaiseen ryhmään ja samalla mahdollistaa lapselle ruotsinkielisiä oppimistilanteita ja toisen kielen oppimisen laulujen, leikkien ja lasta kiinnostavan toiminnan kautta? Kielisuihkuryhmä mahdollistaa yksikielisten lasten ja kaksikielisten lasten toimimisen saman ryhmän sisällä, kuitenkin toteuttaen varhaiskasvatusta suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti. Tässä oleellista on kuitenkin juuri kielisuihkun tietoinen valitseminen, jolloin vanhemmat tietoisesti ovat tuke-massa lapsensa kaksikielisyyden kehittymistä, vaikka se tapahtuisikin varhaiskasvatuksessa. Tämänkaltaista toimintaa voisi tarjota myös henkilöstön kyse-lyssä mainitsemani kiertävä varhaiskasvattaja, joka voisi pitää ryhmissä esi-merkiksi kielikerhotoimintaa.

Olisiko Loviisassa mahdollista laittaa vanhemmille kyselyä (alla esimerkki) kiinnostuksesta kielisuihkuryhmään samoin, kuin joitain vuosia sitten toteutet-tiin kysely kiinnostuksesta kaksikieliseen leikkikerhoon? *”Olisitko halukas il-moittamaan oman lapsesi tähän ryhmään? Kielisuihkuopetus on tarkoitettu lapsille, joiden äidinkieli on suomi tai lapsille, jotka omaavat hyvät suomen kie-len taidot. Kielisuihkuryhmä on normaali, kokopäiväinen päivähoitoryhmä, jossa yksi lastentarhanopettaja järjestää lapsille erilaisia ruotsinkielisiä oppi-mistilanteita, ja auttaa heitä oppimaan kieltä leikkien, laulujen sekä yksikertais-ten tervehdysten sekä sanojen ja lauseiden kautta.”* (Nousiainen 2016, 18.) Kaksikielisellä paikkakunnalla, kuten Loviisassa, olisi kohtalaisen helppo to-teuttaa kaksikielisyyttä lähes kaikissa päiväkodeissa, vaikka vain kielirikastei-sena toimintana. Koulutettua henkilöstöä on Loviisan alueella hyvin saatavilla,

eikä lähikaupunkeihin ole pitkä matka työmatkaa ajatellen. (Bergroth 2007, 10.) Olisipa Loviisassa rohkeutta kehittää kaksikielistä toimintaa, samoin, kuin aiemmin oli rohkeutta perustaa kaksikielinen leikkikerho.

Hassinen kirjoitti teoksessaan (2005, 45) myös minua omakohtaisesti koskevasta kaksikielisyyteen liittyvästä asiasta eli siitä, kun toinen vanhempi ei anna toisen vanhemman puhua lapsille omaa äidinkieltään. Oma äitini ei saanut puhua minulle ja siskolleni ruotsia, koska isäni ei osannut tai ymmärtänyt ruotsia ollenkaan. Äitini puhui kuitenkin jo kotoa pois muuttaneiden isosiskojeni kanssa ruotsia, koska heidän isänsä oli ruotsinkielinen. Olen siis kasvanut perheessä, missä ei puhuttu kuin suomea, mutta olen kuullut ruotsia jonkin verran koko elämäni ajan. Vanhemmat siis itse päättävät, tuleeko perheestä kaksikielinen vai ei. Samoin kunnat varmasti voivat päättää tuleeko päiväkodista tai päiväkotiryhmästä kaksikielinen, mutta siihen vaikuttaa tietenkin ympäristön kielikulttuuri ja tarve. Kaksikielisyyden tutkimuksessa ”A cross-sectional and longitudinal study on the protective effect of bilingualism against dementia using brain atrophy and cognitive measures” tuli esiin itseäni kiinnostava tulos. Alzheimerin puhkeamisen todettiin kaksikielisillä siirtyvän yli 4 vuodelle eteenpäin. Tuntui kohtalon ivalta, että yksikielisellä isälläni diagnosoitiin Alzheimer 4 vuotta sitten. Hän kun oli niin kovasti kaksikielisyyttä vastaan. (Costumero ym. 2020).

LÄHTEET

Bialystok, E., & Craik, M. 2010. Cognitive and linguistic processing in the bilingual mind. *Current Directions in Psychological Science*, 19, 19–23. WWW-dokumentti. Saatavissa: https://www.researchgate.net/publication/255616091_Cognitive_and_Linguistic_Processing_in_the_Bilingual_Mind [viitattu 14.3.2023].

Bergroth, M. 2007. Kielikylpyperheet valokeilassa. Taustat ja odotukset. Vaasan yliopiston julkaisuja. Selvityksiä ja raportteja 145. Vaasa. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://www.uwasa.fi/materiaali/pdf/isbn_978-952-476-204-5.pdf [viitattu 8.2.2023].

Bourgogne, A. 2013. *Be BILINGUAL. Practical Ideas for Multilingual Families*. Published by: Bourgogne Annika.

Costumero, V., Marin-Marin, L., Calabria, M., Belloch, V., Escudero, J., Baquero, M., Hernandez, M., Ruiz de Miras, J., Costa, A., Parcet, M-A. & Avila, C. 2020. A cross-sectional and longitudinal study on the protective effect of bilingualism against dementia using brain atrophy and cognitive measures. PDF-dokumentti. Ladattavissa: <https://alzres.biomedcentral.com/articles/10.1186/s13195-020-0581-1> [viitattu 28.3.2023].

Espoo. 2023. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.espoo.fi/fi/kaksikielinen-opetus-suomi-englanti> [viitattu 13.3.2023].

Hakamo, M-L. 2011. Puhekuplia. Lapsen puheen ja kielellisen tietoisuuden kehittäminen. Lasten keskus.

Hansell, K. & Björklund, S. 2022. Developing bilingual pedagogy in early childhood education and care: Analysis of teacher interaction. *Journal of Early Childhood Education Research* 11(1), 179–203. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://jecer.org/> [viitattu 14.3.2023].

Harding, E. & Riley, P. 1994. *Den tvåspråkiga familjen. En handbok i tvåspråkighet*. Uppsala: Förlaget Påfågeln.

Hassinen, S. 2005. *Lapsesta kasvaa kaksikielinen*. Helsinki: Oy Finn Lectura Ab.

Heikkilä, T. 2014. Kvantitatiivinen tutkimus. PDF-dokumentti. Saatavissa: <http://www.tilastollinentutkimus.fi/1.TUTKIMUSTUKI/KvantitatiivinenTutkimus.pdf> [viitattu 13.3.2023].

Helsinki 2022. Kaksikielinen opetus. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.hel.fi/helsinki/fi/kasvatus-ja-koulutus/perusopetus/mita-opiskelaan/perusopetusta-eri-kielilla/kaksikielinen-opetus/> [viitattu 13.3.2023].

Hirsjärvi S., Remes P. & Sajavaara P. 2009. *Tutki ja kirjoita*. Helsinki: Tammi.

Jakonen, T., Jalkanen, J. Paakkinen, T. & Suni, M. (toim.) 2015. Kielen oppimisen virtauksia ja pedagogiikan pyörteitä: näkökulmia tutkimukseen ja laajeneviin oppimisympäristöihin. AFInLAN vuosikirja 2015. Suomen soveltavan kielitieteen yhdistyksen julkaisuja n:o 73. Jyväskylä. s. 7–20. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://journal.fi/afinlavk/article/download/53191/16527> [viitattu 17.5.2022].

Jukarainen, M. 2019. ”Kaksikielisyys on rikkaus” Kaksikielinen varhaiskasvatus kasvattajien kokemana. Jyväskylän yliopisto. Varhaiskasvatustieteen kandidaatin tutkinto. PDF-dokumentti. Saatavissa: <http://urn.fi/URN:NBN:fi:ju-201905092511> [viitattu 3.5.2022].

Lahti 2023. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.lahti.fi/kasvatus-ja-koulutus/perusopetus/kouluun-ilmoittautuminen-ja-hakeminen/kaksikielinen-opetus/> [viitattu 13.3.2023].

Laure´n, C. 2008. VARHAIN MONIKIELISEKSI. Kielen oppimisen teoriaa ja käytäntöä. Helsinki: Finn Lectura.

Lehtinen, T. 2019. Tältä näyttää Pietarsaaren uusi päiväkotiki, kun se on valmis: Lapset oppivat toisen kotimaisen kielen yhdessä leikkimällä. Pietarsaaren Sanomat. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.pietarsaarensanommat.fi/uutinen/565707> [viitattu 23.1.2022].

Kaksikielisyys. 2022. Tieteen termipankki. www-dokumentti. Saatavissa: <https://tieteentermipankki.fi/wiki/Kielitiede:kaksikielisyys> [viitattu 8.6.2022].

Kananen, J. 2015. Opinnäytetyön kirjoittajan opas. Näin kirjoitan opinnäytetyön tai pro gradun alusta loppuun. Makkonen, T. (toim.). Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kielipolitiikka. 2022. Faktatietoja Euroopan unionista. Euroopan parlamentti. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/fi/sheet/142/language-policy> [viitattu 15.2.2023].

Kunnari, S. & Savinainen–Makkonen, T. 2020. Äänteelliset taidot. 59–75. Teoksessa: Niemitalo–Haapola, E, Haapala, S. & Ukkola, S. (toim.) Lapsen kielenkehitys. Vuorovaikutuksen, leikin ja luovuuden merkitys. Jyväskylä: PS-kustannus.

Kuula, I. 2020. Kaksikielisyys varhaiskasvatuksessa. Varhaiskasvattajan keinot tukea lapsen kaksikielisyyttä. Hämeenlinnan ammattikorkeakoulu. Sosionomikoulutus. Opinnäyte. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2020060416940> [viitattu 3.5.2022].

Loviisan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma. 2022. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://www.loviisa.fi/wp-content/uploads/2022/06/Varhaiskasvatussuunnitelma-2022-Loviisa.pdf> [viitattu 14.3.2023].

Mitä on kestävä kehitys? s.a. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://www03.edu.fi/aineistot/keke/yleistietoa/kestavakehitys.htm> [viitattu 8.6.2022].

Mård-Miettinen, K., Palojärvi, A. & Palviainen, Å. 2015. Kaksikielisen pedagogiikan toteuttaminen päiväkodissa. Teoksessa: Kieli koulutuksen resurssina: vieraalla ja toisella kielellä oppimisen ja opetuksen näkökulmia. Kalliokoski, J., Mård-Miettinen, K. & Nikula, T. (toim.). AFinLA-e. Soveltavan kielitieteen tutkimuksia 2015/ n:o 8. 130–150. PDF-dokumentti. Saatavissa:

<file:///C:/Users/rosvall/Downloads/53776-Artikkelin%20teksti-51865-1-10-20160113.pdf> [viitattu 15.2.2023].

Mård-Miettinen, K., Palviainen, Å. & Palojärvi, A. 2016. Kaksikielisen opetuksen toteutustapoja. Teoksessa: Palojärvi, A., Palviainen, Å. & Mård-Miettinen, K. (toim.) Suomeksi ja ruotsiksi: kaksikielistä pedagogiikkaa päiväkodissa. 9–14. Jyväskylän yliopisto.

Nousiainen, K. 2016. ”Tärkeintä on intomieli”: Kaksikielinen pedagogiikka päiväkodin johtajan näkökulmasta. Teoksessa: Palojärvi, A., Palviainen, Å. & Mård-Miettinen, K. (toim.) Suomeksi ja ruotsiksi: kaksikielistä pedagogiikkaa päiväkodissa. 17–22. Jyväskylän yliopisto.

Opetushallitus 2022. Varhaiskasvatuksen näkökulma kaksikieliseen opetukseen. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/varhaiskasvatuksen-nakokulma-kaksikieliseen-opetukseen> [viitattu 1.12.2022].

Opinnäytetyön eettiset suositukset. s.a. Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/Opinn%C3%A4ytety%C3%B6prosessin%20eettiset%20suositukset%20muistilistat%20opiskelijalle%20ja%20ohjaajalle.pdf> [viitattu 28.3.2023].

Osallisuus 2023. Opetushallitus. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.oph.fi/fi/opettajat-ja-kasvattajat/osallisuus> [viitattu 24.4.2023].

Sahlström, F., From, T. & Slotte-Luttge, A. (2013). Två skolor och två språk under samma tak. Teoksessa Tainio, L., & Harju-Luukkanen, H. (Toim.), Kaksikielinen koulu - tulevaisuuden monikielinen Suomi Tvåspråkig skola – ett flerspråkigt Finland i framtiden (319–341). Suomen kasvatustieteellinen seura. Kasvatustieteen tutkimuksia, 62.

Salmi, J. 2000. Ruotsin kielikyöpy vai ruotsinkielinen opetus? Vanhempien motivaatio ja odotukset Sipoon kunnassa. Helsingin yliopisto. Opettajankoulutuslaitos. Kasvatustieteen pro gradu.

Smolander, S. 2020. Monikielisyyden ja -kulttuurisuuteen kasvaminen. 337–359. Teoksessa: Niemitalo–Haapola, E, Haapala, S. & Ukkola, S. (toim.) Lap- sen kielenkehitys. Vuorovaikutuksen, leikin ja luovuuden merkitys. Jyväskylä: PS-kustannus.

Sundman, M. 2013. Tarvitaanko Suomessa kaksikielisiä kouluja? Selvitys kaksikielisten koulujen eduista ja haitoista suomenkielisten ja ruotsinkielisten kan- nalta. Ajatushautomo Magma.

Stolt, S. & Salmi, P. 2020. Sanaston kehitys. 77–93. Teoksessa: Niemitalo–Haapola, E, Haapala, S. & Ukkola, S. (toim.) Lapsen kielenkehitys. Vuorovaikutuksen, leikin ja luovuuden merkitys. Jyväskylä: PS-kustannus.

Tanczos, O. 2021. Mitä on monikielisyys? Monikielisyys käytännön ja kielen-
tutkimuksen kannalta (kielitieteen metodipankki). Oppimateriaali. Helsingin yli-
opisto. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www2.helsinki.fi/fi/unitube/video/52dcd94e-b398-415e-b4d0-966574e9a8c6> [viitattu 3.5.2022].

Tenk. 2020. Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet. Tutkimus-
eettinen neuvottelukunta. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://tenk.fi/sites/default/files/2021-01/Ihmistieteiden_eettisen_ennakkoarviointin_ohje_2020.pdf [viitattu 28.3.2023].

Varhaiskasvatuslaki 13.7.2018/540.

Varhaiskasvatus ja koulutus. 2022. Loviisan kaupunki. WWW-dokumentti.
Saatavissa: <https://www.loviisa.fi/varhaiskasvatus-ja-koulutus/varhaiskasvatus/paivakodit/> [viitattu 27.3.2023].

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022. Opetushallitus. WWW-doku-
mentti. Saatavissa: <https://eperusteet.opintopolku.fi/eperusteet-service/api/dokumentit/8274670> [viitattu 20.5.2022].

Verkama, O. s.a. Yhdessä ja iloisesti kielten maailmaan! Opetushallitus. PDF-
dokumentti. Saatavissa: <https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/yhdessa-ja-iloisesti-kielten-maailmaan.pdf> [viitattu 27.3.2023].

Välimaa, T. & Haapala, S. 2020. Kuuntelutaidot. 37–58. Teoksessa: Lapsen
kielenkehitys. Vuorovaikutuksen, leikin ja luovuuden merkitys. Niemitalo–Haa-
pola, E, Haapala, S. & Ukkola, S. (toim.). Jyväskylä: PS-kustannus.

Vanhempien kyselylomakkeen saatekirje

Opiskelen Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulussa sosiaali-alan perustutkintoa. Olen tekemässä opinnäytetyötäni kaksikieliseen varhaiskasvatukseen liittyen ja tarvitsisin teidän vanhempien näkemystä siitä, mitä te pidätte tärkeänä, toimivana tai haastavana liittyen kaksikieliseen varhaiskasvatukseen.

Miten varhaiskasvatuksen ammattilaiset voisivat mielestänne tukea lasta ja hänen kaksikielisyyttään sekä intoaan ja kiinnostustaan kielen oppimista kohtaan? Mitä sinä vanhempana toivoisit kaksikieliseltä toimintaympäristöltä? Olisiko sillä saralla mahdollisesti kehitettävää?

Toivonkin sinun vastaavan kysymyksiin liittyen kaksikieliseen varhaiskasvatukseen ja kaksikielisen toiminnan toteuttamiseen vanhemman näkökulmasta. Voit vastata, vaikkei lapsesi enää kuuluisikaan varhaiskasvatuksen piiriin. Riittää, että hän on joskus ollut kaksikielisessä varhaiskasvatuksessa. Tuloksia toivon voivani hyödyntää opinnäytetyössäni niin, että se auttaa kehittämään kaksikielistä varhaiskasvatusympäristöä entistä paremmaksi ja laadukkaammaksi.

Kyselyyn vastataan ilman henkilö- ja tunnistetietoja [täällä](#).

Viimeinen vastauspäivä on 26.2.2023. Tarvittaessa lisätietoja tutkimuksesta antaa Annika Bäcklund canba004@edu.xamk.fi

Henkilöstön kyselylomakkeen saatekirje

Opiskelen Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulussa sosiaalian perustutkintoa. Olen tekemässä opinnäytetyötäni kaksikieliseen varhaiskasvatukseen liittyen ja tarvitsen varhaiskasvatuksen henkilöstön näkemystä siitä, mitä te pidätte tärkeänä, toimivana tai haastavana liittyen kaksikieliseen varhaiskasvatukseen.

Mikä on mielestäsi tärkeää? Mikä mielestäsi toimii hyvin? Miten mielestäsi varhaiskasvatuksen ammattilaiset voisivat tukea lasta ja hänen kaksikielisyytään sekä intoaan ja kiinnostustaan kielen oppimista kohtaan? Millaista tukea tai ohjausta toivoisit työtoveriltasi tai esimieheltäsi? Olisiko tarvetta koulutukselle tai kaksikieliselle materiaalipankille? Olisiko kaksikielisessä varhaiskasvatuksessa kehitettävää? Tulisiko toiminnan olla suunnitelmallisempaa?

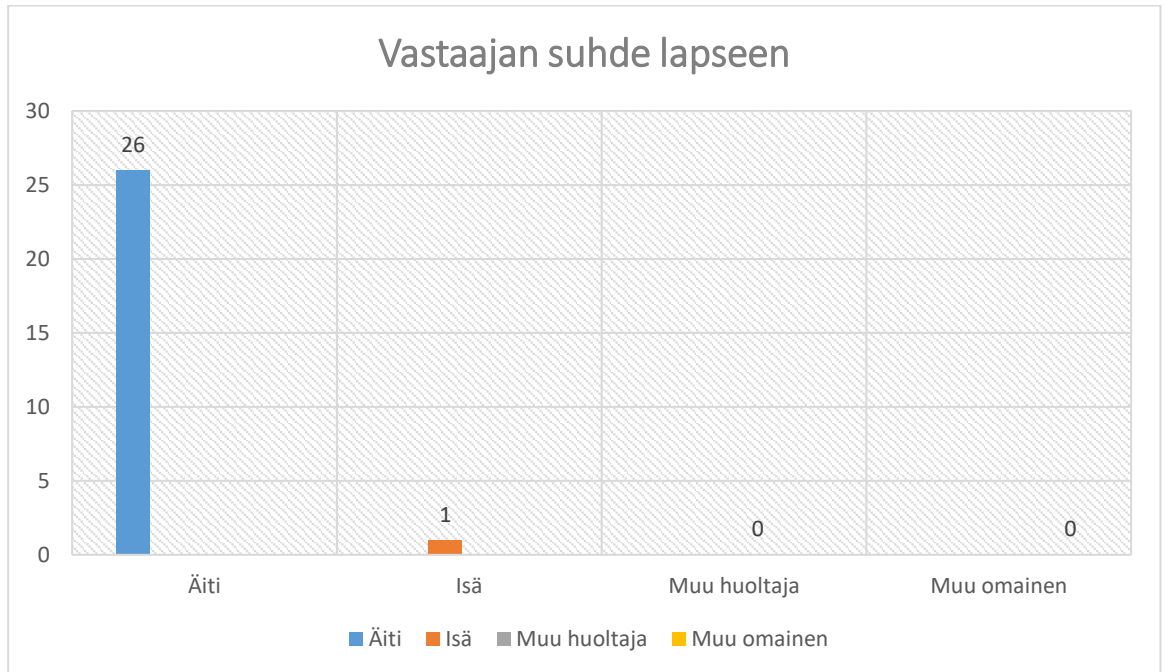
Toivonkin sinun vastaavan kaksikieliseen varhaiskasvatukseen liittyviin kysymyksiin ja kaksikielisen toiminnan toteuttamiseen työntekijän näkökulmasta. Voit vastata, vaikket enää työskentelisikään kaksikielisessä varhaiskasvatuksessa. Riittää, että olet joskus tehnyt niin. Tuloksia toivon voivani hyödyntää opinnäytetyössäni niin, että se auttaa kehittämään kaksikielistä varhaiskasvatusympäristöä ja takaamaan työntekijöille heidän tarvitsemansa tuen ja avun tärkeässä roolissaan.

Kyselyyn vastataan ilman henkilö- ja tunnistetietoja **täällä**.

Viimeinen vastauspäivä on 26.2.2023. Tarvittaessa lisätietoja tutkimuksesta antaa Annika Bäcklund canba004@edu.xamk.fi

Kysely kaksikielisestä varhaiskasvatuksesta vanhemmille

1. Suhde lapseen

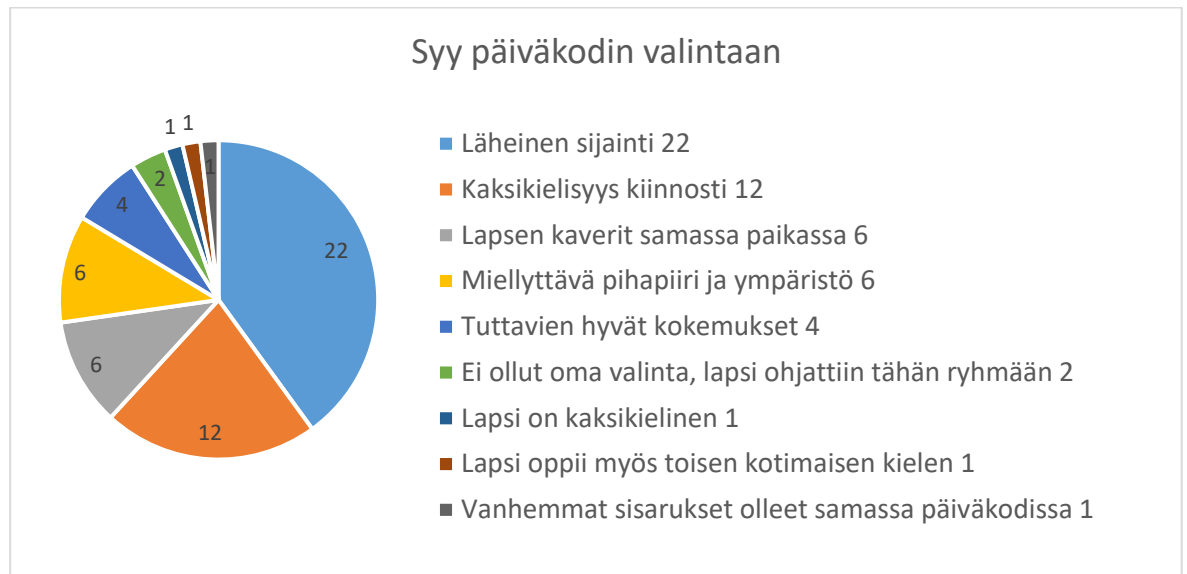
Kuva A

2. Varhaiskasvatuksen ajankohta

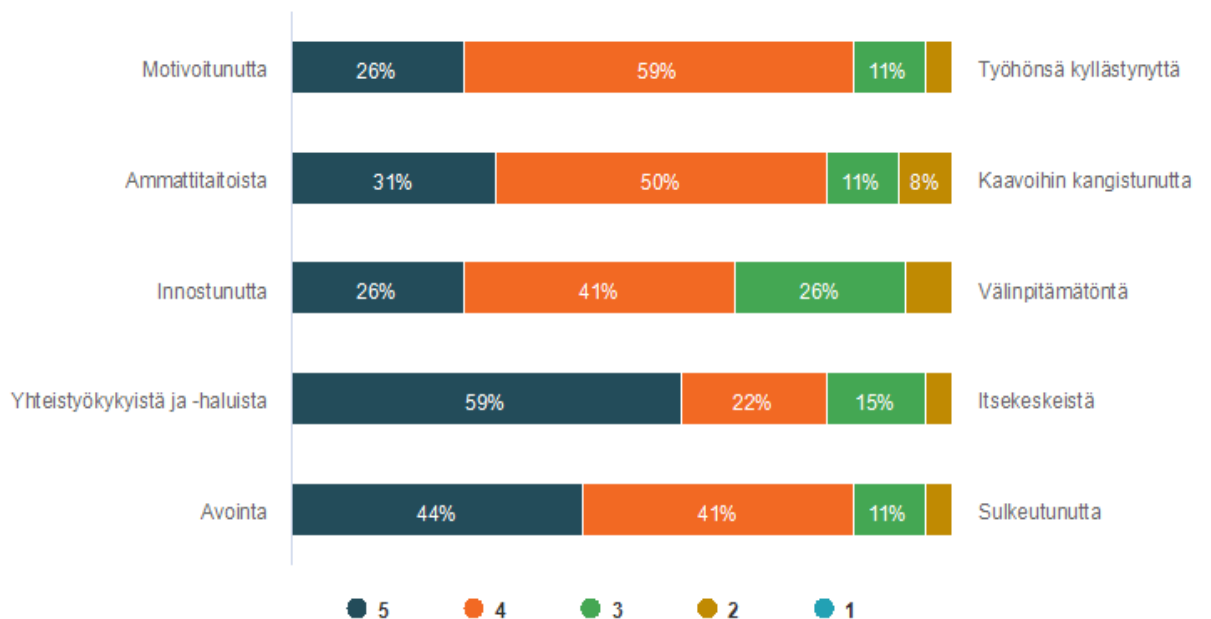
Kuva B

3. Mitkä syyt vaikuttivat siihen, että vanhemmat valitsivat kaksikielisen varhaiskasvatuksen

Kuva C. Vastaaajia 26

4. Millaisena vanhemmat ovat kokeneet henkilöstön työskentelyn

Kuva D 1

	5	4	3	2	1		Yhteensä	Keskiarvo	Mediaani
Motivoitunutta	7	16	3	1	0	Työhönsä kyllästynyttä	27	4,1	4,0
	25,9%	59,3%	11,1%	3,7%	0,0%				
Ammattitaitoista	8	13	3	2	0	Kaavoihin kangistunutta	26	4,0	4,0
	30,8%	50,0%	11,5%	7,7%	0,0%				
Innostunutta	7	11	7	2	0	Välinpitämätöntä	27	3,9	4,0
	25,9%	40,8%	25,9%	7,4%	0,0%				
Yhteistyökykyistä ja -haluista	16	6	4	1	0	Itsekkeistä	27	4,4	5,0
	59,3%	22,2%	14,8%	3,7%	0,0%				
Avointa	12	11	3	1	0	Sulkeutunutta	27	4,3	4,0
	44,5%	40,7%	11,1%	3,7%	0,0%				
Yhteensä								4,1	4,0

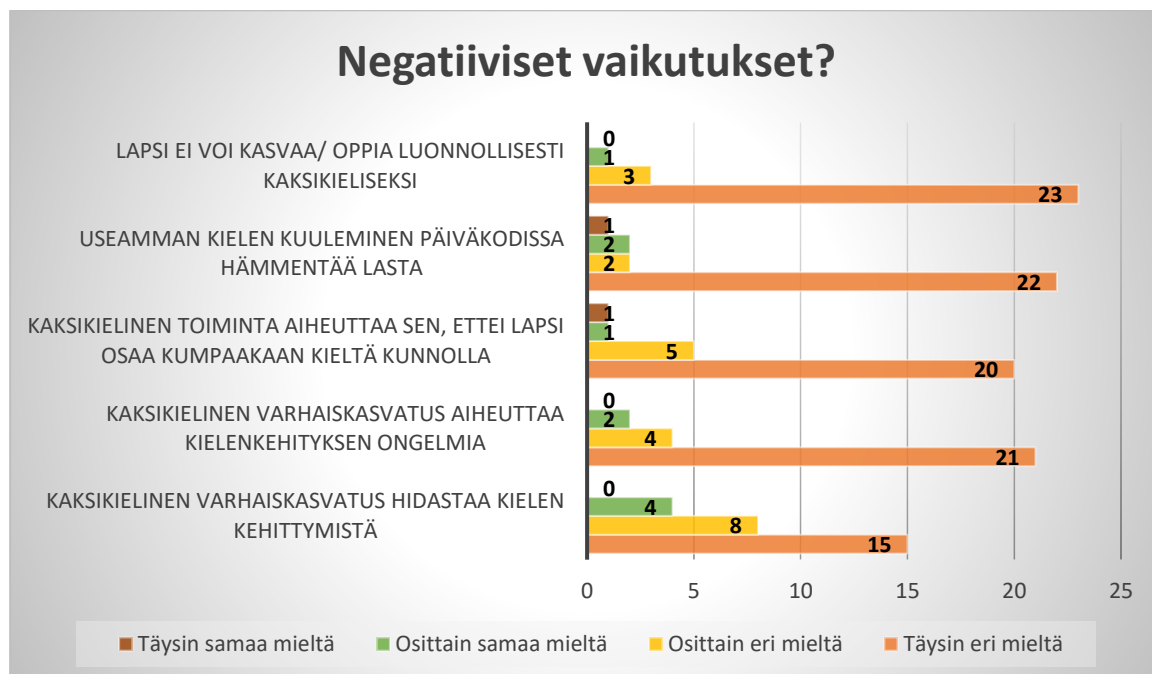
Kuva D2

Vanhempien näkemys kaksikielisen varhaiskasvatuksen myönteisistä vaikutuksista

Kuva E. Vastaajina 27 vanhempaa.

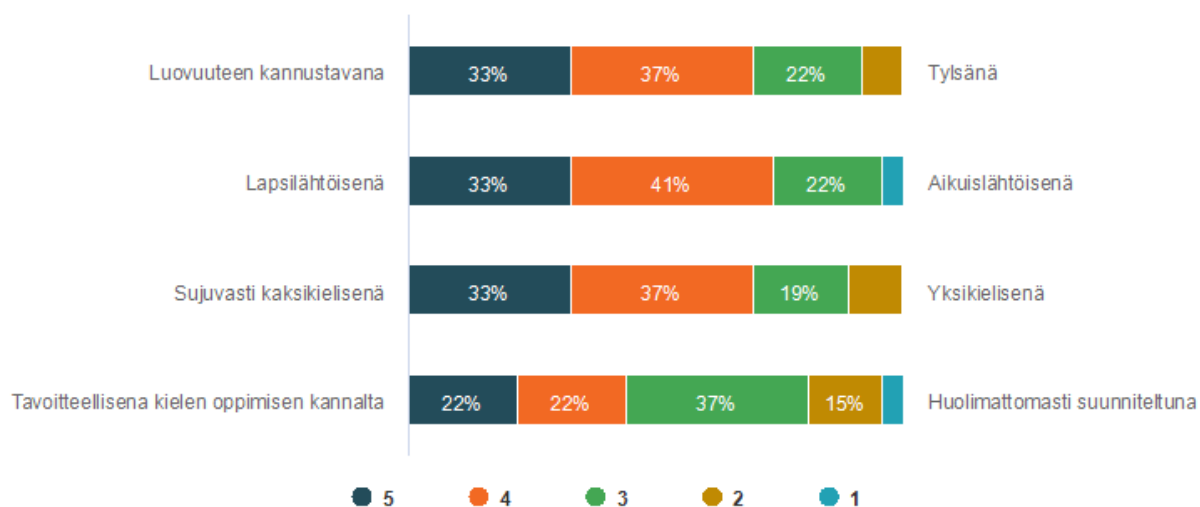
Vanhempien näkemys kaksikielisen varhaiskasvatuksen kielteisistä vaikutuksista

Kuva F. Vastaajina 27 vanhempaa.

”Kaksivuotias lapseni opettelee sujuvasti sanoja molemmilla kielillä. En ole kokenut hidastavan äidinkielen oppimista.” (Vanhempi 2023).

Vanhempien näkemys kaksikielisen varhaiskasvatusryhmän toiminnasta

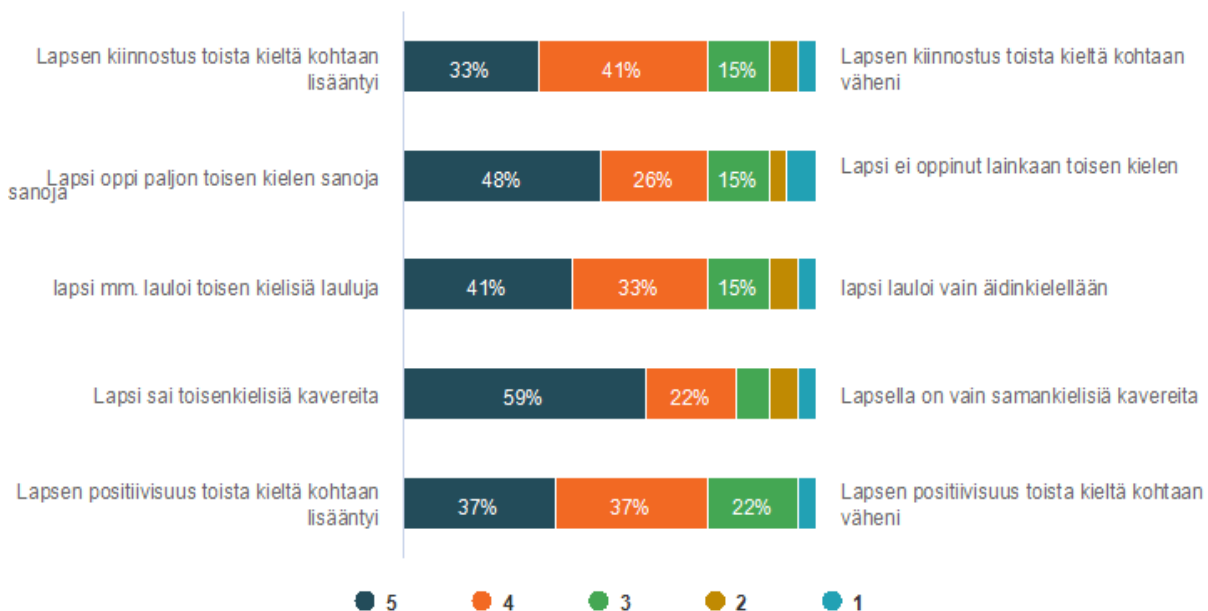

Kuva G1.

	5	4	3	2	1		Yhteensä	Keskiarvo	Mediानी
Luovuuteen kannustavana	9	10	6	2	0	Tylsänä	27	4,0	4,0
	33,3%	37,1%	22,2%	7,4%	0,0%				
Lapsilähtöisenä	9	11	6	0	1	Aikuislähtöisenä	27	4,0	4,0
	33,3%	40,8%	22,2%	0,0%	3,7%				
Sujuvasti kaksikielisenä	9	10	5	3	0	Yksikielisenä	27	3,9	4,0
	33,3%	37,1%	18,5%	11,1%	0,0%				
Tavoitteellisenä kielen oppimisen kannalta	6	6	10	4	1	Huolimattomasti suunniteltuna	27	3,4	3,0
	22,2%	22,2%	37,1%	14,8%	3,7%				
Yhteensä								3,8	4,0

Kuva G2.

Missä lapsen toiminnassa vanhemmat näkevät kaksikielisen varhaiskasvatuksen vaikutuksen?

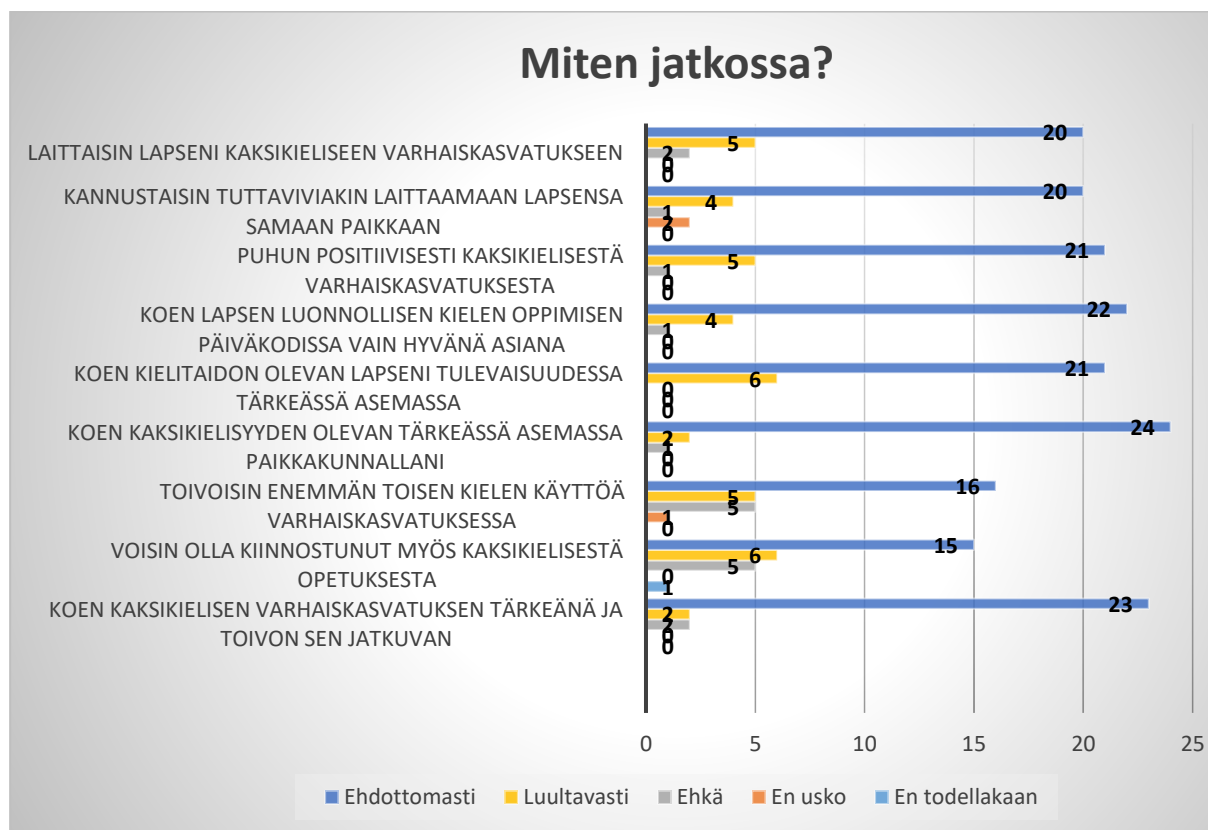

Kuva H1.

	5	4	3	2	1		Yhteensä	Keskiarvo	Mediaani
Lapsen kiinnostus toista kieltä kohtaan lisääntyi	9 33,3%	11 40,8%	4 14,8%	2 7,4%	1 3,7%	Lapsen kiinnostus toista kieltä kohtaan väheni	27	3,9	4,0
Lapsi oppi paljon toisen kielen sanoja	13 48,2%	7 25,9%	4 14,8%	1 3,7%	2 7,4%	Lapsi ei oppinut lainkaan toisen kielen sanoja	27	4,0	4,0
lapsi mm. lauloi toisen kielisiä lauluja	11 40,8%	9 33,3%	4 14,8%	2 7,4%	1 3,7%	lapsi lauloi vain äidinkielenään	27	4,0	4,0
Lapsi sai toisenkielisiä kavereita	16 59,3%	6 22,2%	2 7,4%	2 7,4%	1 3,7%	Lapsella on vain samankielisiä kavereita	27	4,3	5,0
Lapsen positiivisuus toista kieltä kohtaan lisääntyi	10 37,1%	10 37,0%	6 22,2%	0 0,0%	1 3,7%	Lapsen positiivisuus toista kieltä kohtaan väheni	27	4,0	4,0
Yhteensä								4,1	4,0

Kuva H2. Vastaajina 27 vanhempaa.

Miten vanhemmat toimisivat ja mitä he toivoisivat tulevaisuudessa liittyen kaksikieliseen varhaiskasvatukseen?

Kuva I. Vastaajia yhteensä 27.

Onko jotain, mitä haluaisit sanoa?

”Päiväkodissa, jossa lapseni olivat, oli suurimmaksi osaksi kaksikielisiä lapsia. Kaksikielisyyttä tuki se, että leikkikaverit olivat sekä perheistä, jossa suomi oli vahvempi kieli että perheistä, jossa ruotsi oli vahvempi kieli. Erään täysin yksikielisen suomenkielisen perheen lapset oppivat parissa vuodessa ruotsin kielen niin hyvin, että lapset menivät ruotsinkieliseen kouluun ja menestyivät hyvin. Lapsillehan ei ole olemassa eri kieliä ja kieliryhmiä. He vain tietävät, että yhdelle sanotaan auto ja toiselle bil. Kaksikielinen varhaiskasvatus tukee avoimen mielen kasvamista ja hälvittää ennakkoluuloja erikielisiä kohtaan. Puolikielisyyttä päivähoito ei aiheuta, kyllä äidinkieli opitaan kotona ja muu varhaiskasvatuksesta mukaan tarttuva kielitaito on vain plussaa sen päälle. Yhdestä asiasta pitäisin kiinni: tutkimusten mukaan lapsi oppii vaikka kuinka monta kieltä henkilöiltä, joka itse puhuvat äidinkieltään, eli tunnekieltään. Tämän takia kaksikielisessä ryhmässä tarvitaan molempien kielistä henkilökuntaa. Meidän päiväkodissamme koko henkilökunta puhui lapselle sitä kieltä, kummankieliseen kouluun lapsi oli menossa ja se oli ainoa heikkous. Ilmaisusta jää aina vivahteita pois jos puhuu heikompaa kieltään lapselle.”

”Lapsi on nyt jo 10-vuotias, ruotsin opiskelu koulussa on hänelle helppoa ja kivaa ja hänellä on paljon myös ruotsinkielisiä kavereita. Huomattava ero veljiensä, jotka eivät ole olleet kaksikielisessä varhaiskasvatuksessa.”

”Kaksikielisyys tarhassa on tullut oikeastaan aika huomaamatta. Tarhasta kotiin päin siitä ei ole viestitty tai kerrottu sen kummemmin, mutta positiivista se on silti.”

”Päiväkodissa oli ainakin omien lasteni aikaan selkeästi eri ryhmät suomenkielisille ja ruotsinkielisille lapsille. Sisäänkäynnitkin oli järjestetty eri ovista. Pihalla kaikki lapset kyllä leikkivät keskenään ainakin toisinaan. Emme ainakaan

tienneet, että kyse olisi ollut kielikylpypäiväkodista. Osa hoitajista oli tosi ihania, mutta osa oli hieman leipiintynyt työhönsä.”

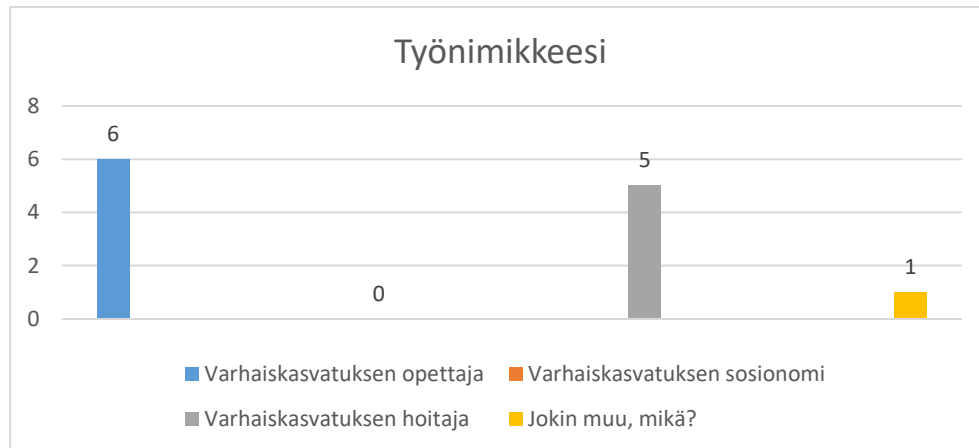
”Kaksikielisyyden hyvä toteutuminen vaatii mielestäni toiminnalta hyvää suunnitelmallisuutta, motivoitunutta henkilöstöä ja päivähoidon järjestäjältä hyvää tukea ja organisoimista. Ja itse toivoisin, että henkilöstöä valittaisiin työhön lähtökohtaisesti muiden ominaisuuksien ja ammattitaidon perusteella eikä vain kielitaidon perusteella. Loviisan kokoisessa kaupungissa voi olla vaikea löytää henkilöstöä avoimiin tehtäviin jos kielitaitovaatimukset ovat kovat. Kenties työnantajan tulisi panostaa henkilöstön kouluttautumiseen enemmän jos kaksikielisyyteen halutaan panostaa. Näin jo hakuvaiheessa saataisiin osaavat henkilöt töihin ja heidät voitaisiin kouluttaa kaksikielisyyden vaatimalla tavalla.”

”Negatiiviset näkemykset koskevat lähinnä käyttämäämme päiväkotia, eikä minulla ole laajempaa kokemusta kaksikielisestä varhaiskasvatuksesta.”

”Kaksivuotias lapseni opettelee sujuvasti sanoja molemmilla kielillä. En ole kokenut hidastavan äidinkielen oppimista.”

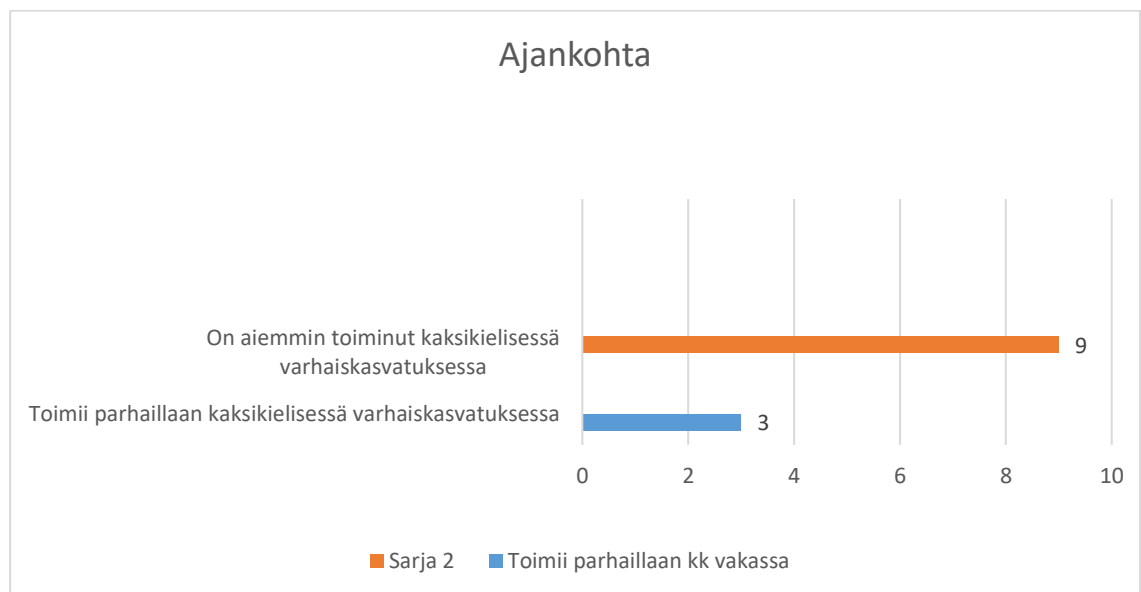
Kysely kaksikielisestä varhaiskasvatuksesta henkilöstölle & vastaukset

Vastaajan työnimike

Kuva J. "jokin muu, mikä?" on sosiaaliohjaaja. Vastaajia yht. 12.

Varhaiskasvatuksen ajankohta

Kuva K. Vastaajia 12.

Varhaiskasvatuksen kieli

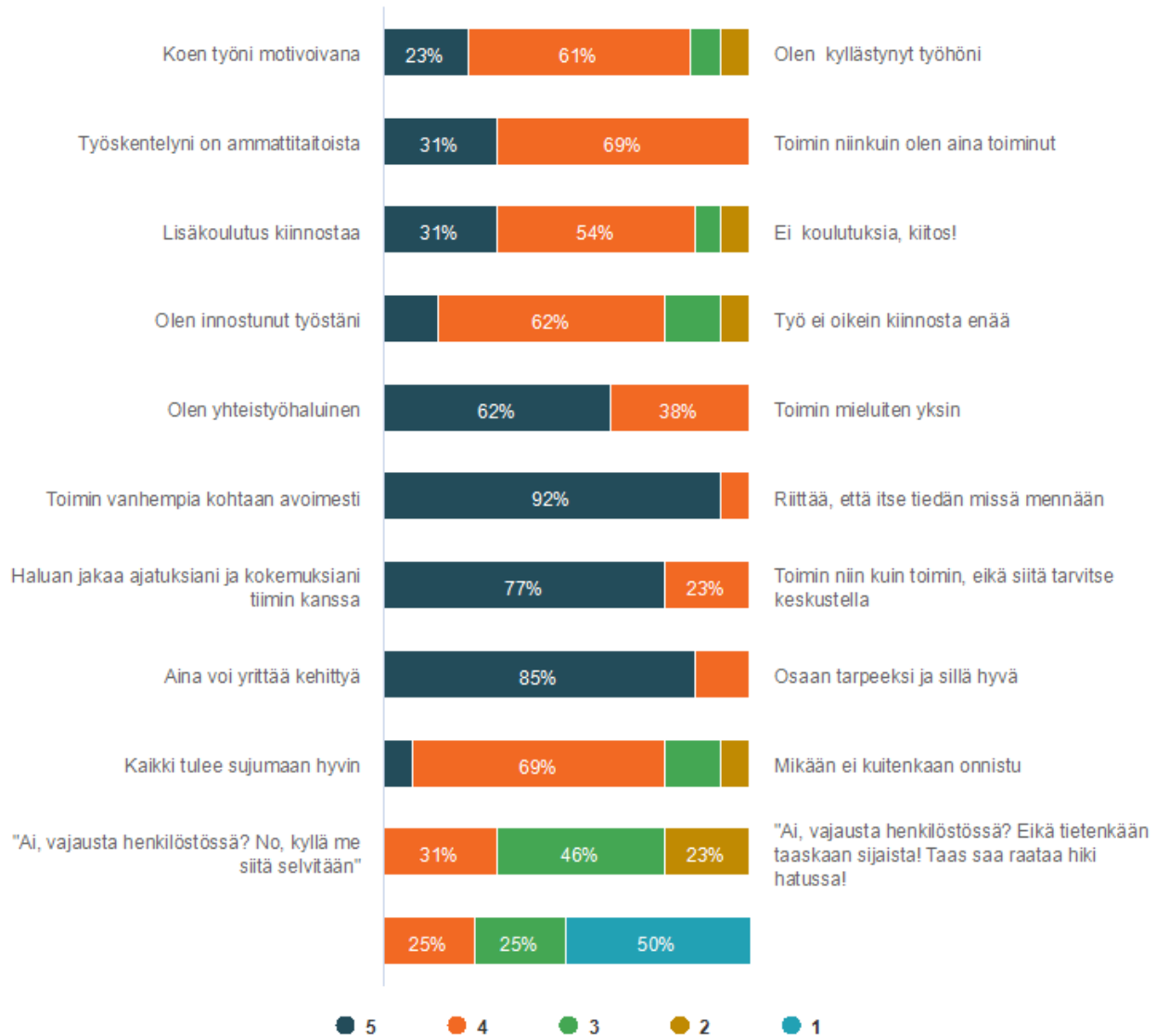
Kuva L. Vastaajia 13.

Varhaiskasvatuksen pituus

Kuva M. Vastaajia 13.

Millaisena henkilöstö kokee työskentelynsä

Kuva N1. Vastaajia 13.

	5	4	3	2	1		Yhteensä	Keskiarvo	Mediaani
Koen työni motivoivana	3 23,1%	8 61,5%	1 7,7%	1 7,7%	0 0,0%	Olen kyllästynyt työhöni	13	4,0	4,0
Työskentelyni on ammattitaitoista	4 30,8%	9 69,2%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	Toimin niin kuin olen aina toiminut	13	4,3	4,0
Lisäkoulutus kiinnostaa	4 30,8%	7 53,8%	1 7,7%	1 7,7%	0 0,0%	Ei koulutuksia, kiitos!	13	4,1	4,0
Olen innostunut työstäni	2 15,4%	8 61,5%	2 15,4%	1 7,7%	0 0,0%	Työ ei oikein kiinnosta enää	13	3,8	4,0
Olen yhteistyöhaluinen	8 61,5%	5 38,5%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	Toimin mieluiten yksin	13	4,6	5,0
Toimin vanhempia kohtaan avoimesti	12 92,3%	1 7,7%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	Riittää, että itse tiedän missä mennään	13	4,9	5,0
Haluan jakaa ajatuksiani ja kokemuksiani tiimin kanssa	10 76,9%	3 23,1%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	Toimin niin kuin toimin, eikä siitä tarvitse keskustella	13	4,8	5,0
Aina voi yrittää kehittyä	11 84,6%	2 15,4%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	Osaan tarpeeksi ja sillä hyvä	13	4,8	5,0
Kaikki tulee sujumaan hyvin	1 7,7%	9 69,2%	2 15,4%	1 7,7%	0 0,0%	Mikään ei kuitenkaan onnistu	13	3,8	4,0
"Ai, vajausta henkilöstössä? No, kyllä me siitä selvittääm"	0 0,0%	4 30,8%	6 46,1%	3 23,1%	0 0,0%	"Ai, vajausta henkilöstössä? Eikä tietenkään taaskaan sijaista! Taas saa raataa hiki hatussa!	13	3,1	3,0
Yhteensä								4,2	4,0

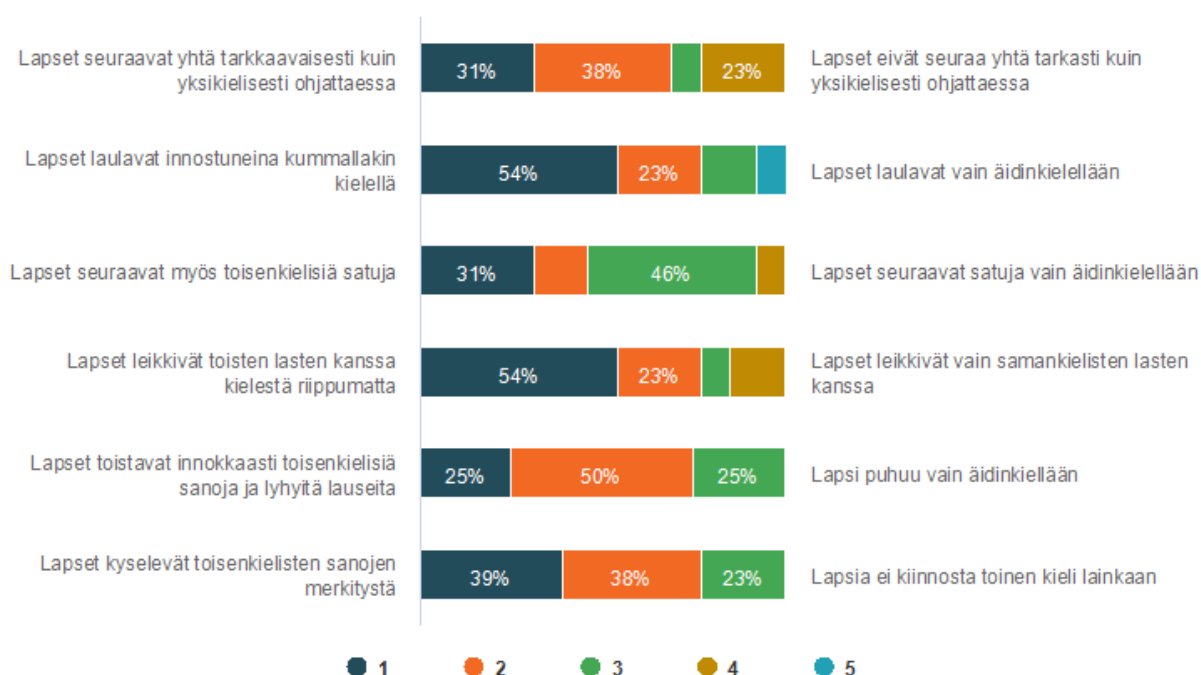
Kuva N2. Vastajia 13

Miten tärkeänä henkilöstö kokee seuraavat asiat liittyen lapsen kaksikielisyyteen

Kuva O. Kuinka tärkeänä henkilöstö kokee esitetyt asiat liittyen lapsen kaksikielisyyteen

Miten henkilöstö kokee lasten toiminnan kaksikielisessä varhaiskasvatuksessa?

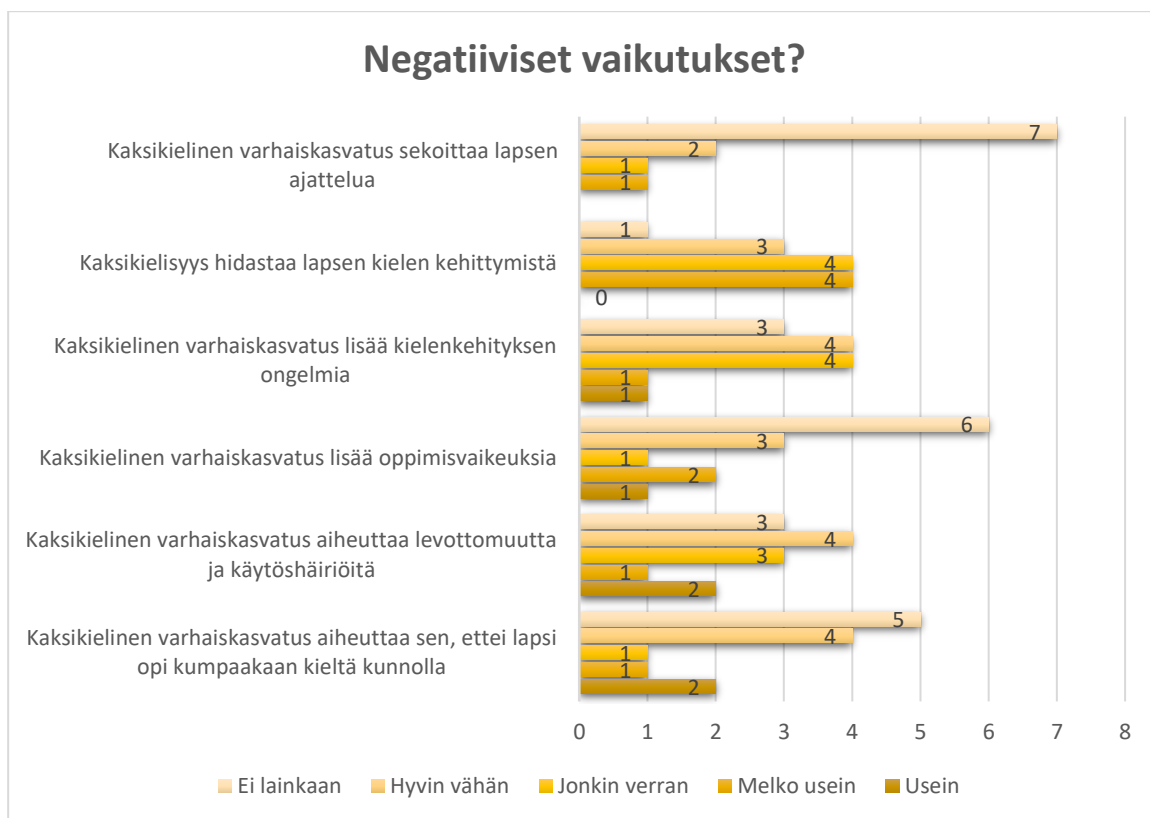

Kaavio P1.

	1	2	3	4	5		Yhteensä
Lapset seuraavat yhtä tarkkaavaisesti kuin yksikielisesti ohjattaessa	4 30,8%	5 38,4%	1 7,7%	3 23,1%	0 0,0%	Lapset eivät seuraa yhtä tarkasti kuin yksikielisesti ohjattaessa	13
Lapset laulavat innostuneina kummallakin kielellä	7 53,8%	3 23,1%	2 15,4%	0 0,0%	1 7,7%	Lapset laulavat vain äidinkielellään	13
Lapset seuraavat myös toisen kielisiä satuja	4 30,8%	2 15,4%	6 46,1%	1 7,7%	0 0,0%	Lapset seuraavat satuja vain äidinkielellään	13
Lapset leikkivät toisten lasten kanssa kielestä riippumatta	7 53,8%	3 23,1%	1 7,7%	2 15,4%	0 0,0%	Lapset leikkivät vain saman kielisten lasten kanssa	13
Lapset toistavat innokkaasti toisen kielisiä sanoja ja lyhyitä lauseita	3 25,0%	6 50,0%	3 25,0%	0 0,0%	0 0,0%	Lapset puhuvat vain äidinkielellään	12
Lapset kyselevät toisen kielisten sanojen merkitystä	5 38,4%	5 38,5%	3 23,1%	0 0,0%	0 0,0%	Lapsia ei kiinnosta toinen kieli lainkaan	13
Yhteensä							

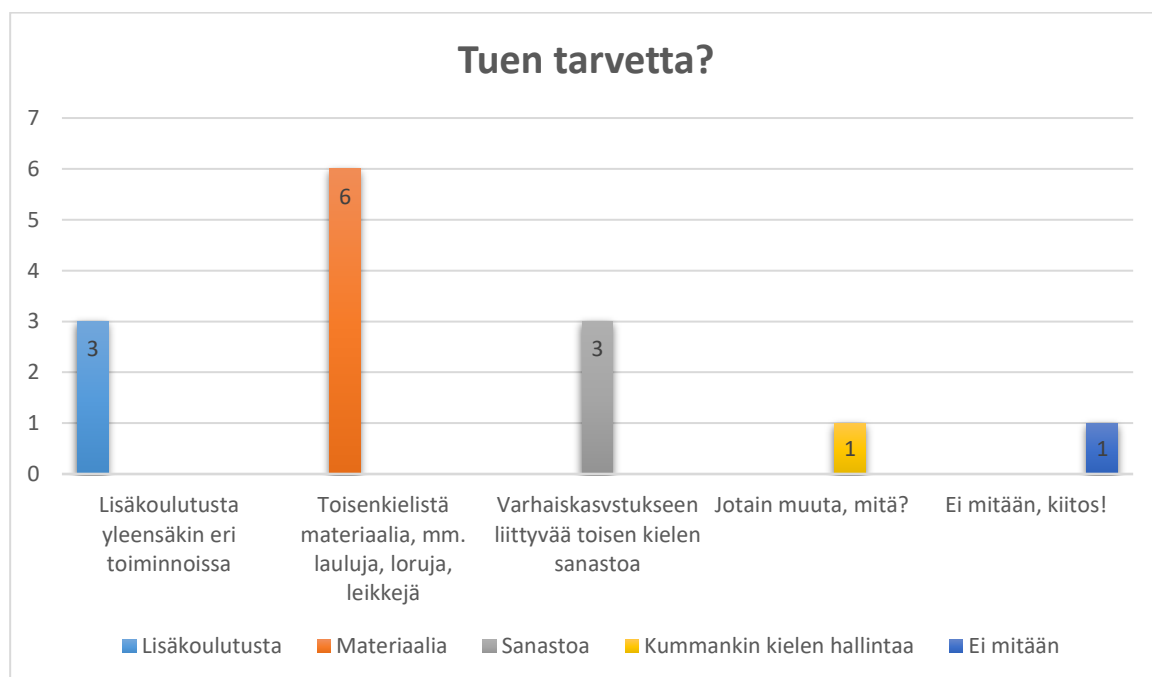
Kaavio P2.

Henkilöstön näkemykset kaksikielisen varhaiskasvatuksen aiheuttamista ongelmista.

Kuva Q.

Mitä henkilöstö kokee tarvitsevansa voidakseen toteuttaa hyvin kaksikielistä varhaiskasvatusta?

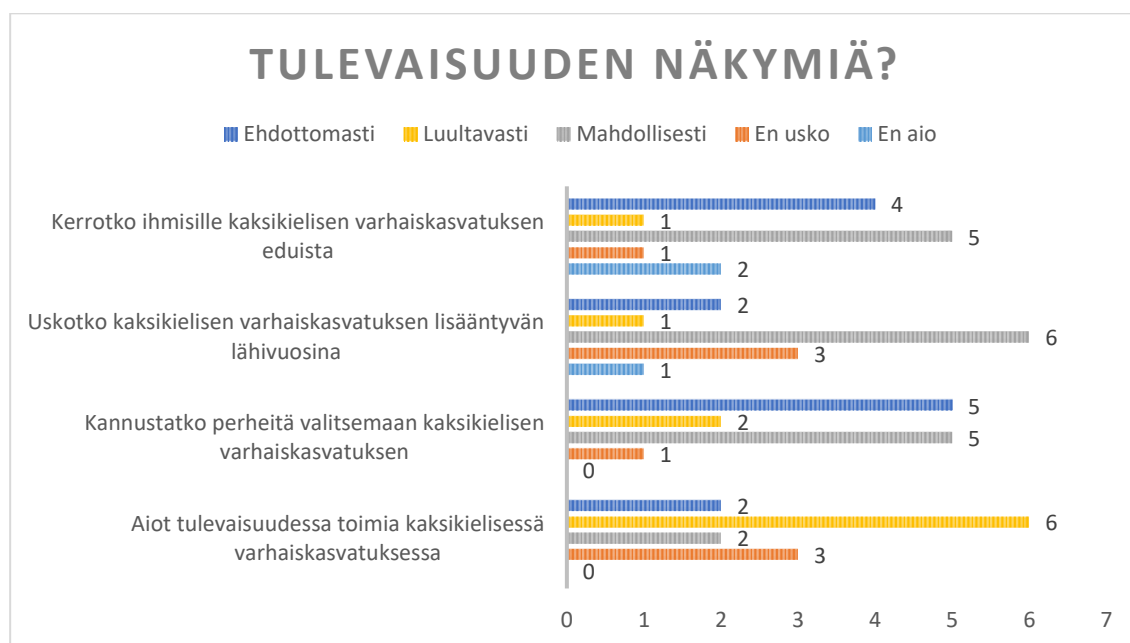

Kuva R1.

Tuen tarvetta?	n	Prosentti
En mitään, kiitos!	1	7,7%
Lisäkoulutusta yleensäkin eri toiminnoista	3	23,1%
Toisen kielistä materiaalia, mm. lauluja, loruja, leikkejä	6	46,2%
Varhaiskasvatukseen liittyvää toisen kielistä sanastoa	3	23,1%
Jotain muuta, mitä?	1	7,7%

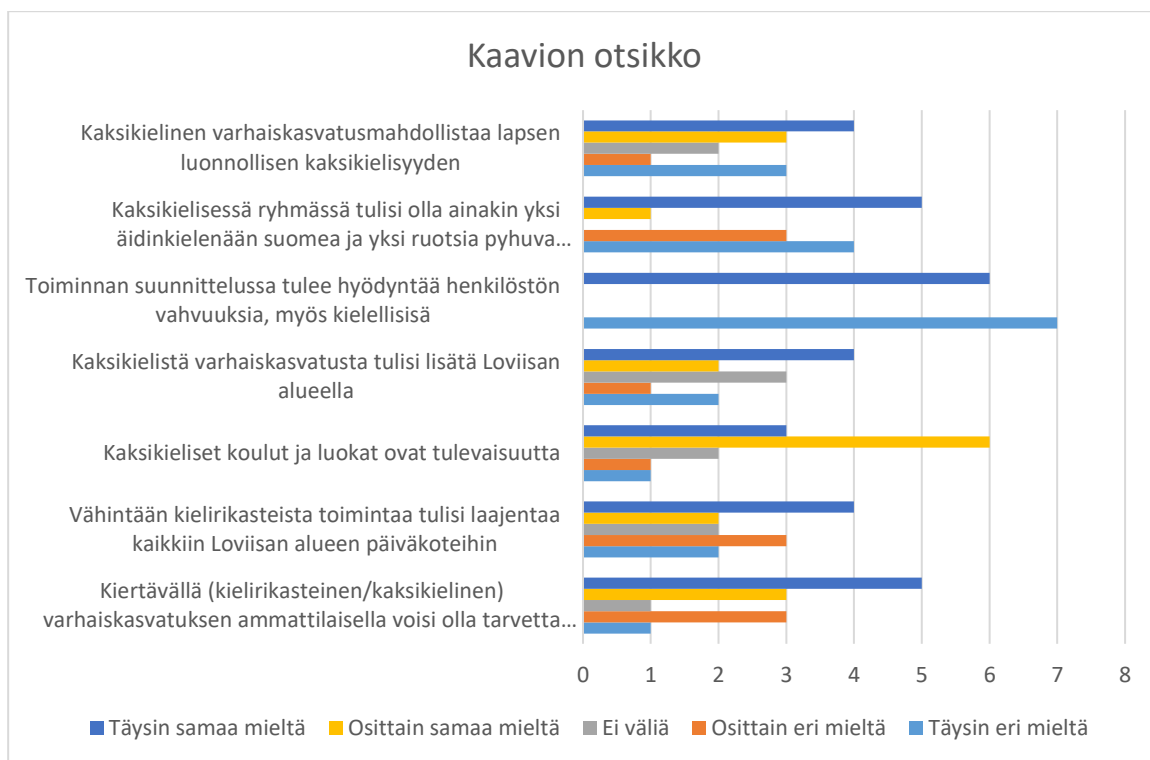
Kuva R2.

Miten henkilöstö näkee tulevaisuutensa?

Kuva S.

Mitä mieltä henkilöstö on seuraavista "ajatuksista"?

Kuva T1.

	1	2	3	4	5	Keskiarvo	Mediaani
Kaksikielisessä ryhmässä tulisi olla ainakin yksi äidinkielenään suomea ja yksi äidinkielenään ruotsia puhuva kasvattaja	30,8%	23,1%	0,0%	7,7%	38,4%	3,0	2,0
Toiminnan suunnittelussa tulee hyödyntää henkilöstön vahvuuksia, myös kielellisiä	53,8%	0,0%	0,0%	0,0%	46,2%	2,8	1,0
Kaksikielistä varhaiskasvatusta tulisi lisätä Loviisan alueella	16,7%	8,3%	25,0%	16,7%	33,3%	3,4	3,5
Kaksikielinen varhaiskasvatus mahdollistaa lapsen luonnollisen kaksikielisyyden	23,1%	7,7%	15,4%	23,1%	30,7%	3,3	4,0
Kaksikieliset koulut ja luokat ovat tulevaisuutta	7,7%	7,7%	15,4%	46,1%	23,1%	3,7	4,0
Vähintään kielirikasteinen toiminta tulisi laajentaa jokaiseen päiväkotiin Loviisan alueella	15,4%	23,1%	15,4%	15,4%	30,7%	3,2	3,0
Kiertävällä (kielirikasteinen/ kaksikielinen) varhaiskasvatuksen ammattilaisella voisi olla tarvetta esim. kielerhön muodossa	7,7%	23,1%	7,7%	23,1%	38,4%	3,6	4,0

Kuva T2.

VIRANHALTIJAPÄÄTÖS

Varhaiskasvatuspäällikkö

10.06.2022

§ 4/2022

876/12.07.00/2022

Tutkimusluvan myöntäminen/Bäcklund, Annika

Opinnäytetyön

nimi: Laadukkaan kaksikielisen varhaiskasvatuksen toteuttaminen

Mitä? Ammattikorkeakoulussa opiskeleva Bäcklund aikoo tutkia, mitä on laadukas kaksikielinen varhaiskasvatus ja miten sitä toteutetaan. Aikomus on selvittää myös sekä vanhempien, että varhaiskasvatuksen henkilökunnan näkökulman aiheeseen, mutta myös sen eroavatko ne jotenkin toisistaan ja jos eroavat, niin miten. Miten äidinkielenään muuta kuin suomea tai ruotsia puhuvien lasten oppiminen otetaan huomioon.

Miksi? Tutkija toivoo opinnäytetyön luovan pohjaa laadukkaalle varhaiskasvatukselle kaikissa kaksikielisissä yksiköissä.

Aineiston-

keruu: Kirjallisten lähteiden ja aiempien tutkimusten lisäksi kaksikielisen varhaiskasvatuksen havainnointia, haastatteluja sekä tutkimuskysely joka osoitetaan sekä varhaiskasvattajille, että kaksikielisessä varhaiskasvatuksessa olevien/ olleiden lasten huoltajille. Toteutuksen aikataulu suunnitellaan yhdessä kaupungin varhaiskasvatuksen kanssa.

Päätös Annika Bäcklundille myönnetään tutkimuslupa opinnäytetyötä varten.

Päätös on järjestelmällekirjoitettu

Sofia Hoff
Varhaiskasvatuspäällikkö

Jakelu Annika Bäcklund (canba004@edu.xamk.fi)
Varhaiskasvatuksen hallinto

Vastaanottaja: Annika Bäcklund

Lähetetty sähköpostitse pvm 13.6.2022

Lähetetty kirjeitse pvm

Oikaisuvaatimusviranomaisen Kasvatus- ja sivistyslautakunta

Otteen oikeaksi todistaa

13.06.2022

Sofia Hovi
toimistos sihteeri